NOTICES

OF

SANSKRIT MSS.

SECOND SERIES

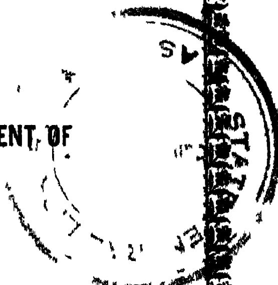
BY

MAHĀMAHOPĀDHYĀYA HARAPRASĀDA ÇĀSTRI, M.A.
Honorary Joint Philological Secretary, Asiatic Society of Bengal

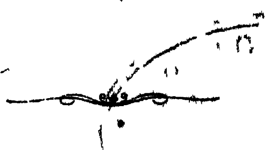
PUBLISHED

UNDER ORDERS OF THE GOVERNMENT OF

BENGAL

VOLUME II, PART I.

CALCUTTA:
BAPTIST MISSION PRESS.
1898.

NOTICES OF SANSKṚT MSS. 1893.

No 1. अकुलागमतन्त्रम्. Substance, country-made paper, 12 × 4 inches. Folia, 43. Lines, 7 on a page Extent, 1,000 çlokas. Character, Bengali. Date, ? Place of deposit, Roāilgrāma. District Ḍhākā, Bābu Yogīndranātha Rāya. Appearance, tolerable. Verse. Generally correct.

Beginning. श्रीगणेशाय नमः ॥ नारद उवाच ।
यत् सृष्ट्यादौ त्वया नाथ मुनिसिद्धैरनेकधा ।
अनेकशास्त्रमर्य्यादा कथिता परमेश्वर ॥
प्रसन्नो भव देवेश भवदुःखविनाशन ।
अनेकशास्त्रश्रवणादस्माकं भ्रमितं मनः ॥
एतच्च कारणं किञ्चित् प्रयोगः प्रोच्यते श्रुतौ ।
योगश्च षड्विधं प्रोक्तं नानात्वं तस्य दृश्यते ॥ इत्यादि ।

End. अभ्यासाच्च स्वयं प्राणो गच्छते व्योममण्डलम् ।
अयं योगः सर्व्वशास्त्रे विजानीयाद्वरानने ।
गुरोः प्रसादात् ज्ञातव्यं रहस्यमकुलागमम् ॥

Colophon इति श्रीअकुलागमे योगशास्त्रे योगसारसमुच्चयो नाम नवमः पटलः ॥ * ॥
श्रीदुर्गा शरणम् ॥

विषयः । १ मे पटले,— योगज्ञानादिकथनम् । २ ये पटले,— कर्म्माकर्म्मादिनिरूपणम् । ३ ये पटले,— बिन्दुनिर्द्धारणादिः । ४ र्थे पटले,— वह्निमार्गधूममार्गादिस्वरूपकथनम् । ५ मे पटले,— गुणत्रयविभागादिकथनम् । ६ ष्ठे पटले,— स्थूलसूक्ष्मादिनिरूपणम् । ७ मे पटले,— षट्चक्रादिनिरूपणम् । ८ मे पटले,— दीक्षाशब्दव्युत्पत्तिमुखेन तत्त्वाचारशास्त्रादिकथनम् । ९ मे पटले,— आसनादिनिरूपणमिति ।

No. 2. अघोरपञ्चाङ्गम्. Substance, country-made paper, 6 × 4 inches. Folia, 145. Lines, 5 on a page. Extent, 750 çlokas Character, Nāgara. Date, ? Place of deposit, Hātuyā Mahārājā's Library. Appearance, Fresh. Verse. Generally correct.

Beginning. ॐ अघोराय नमः ।

ॐ हिमाद्रिशिखरासीनं ईशानं पार्व्वतीपतिम् ।

त्रिशूलडमरूखट्वाङ्गधरं कपालास्थिविभूषणम् ॥

चारणगन्धर्व्वसिद्धौघसेवितं त्रिपुरान्तकम् ।

पार्व्वती विनता भूत्वा पप्रच्छ परमेश्वरम् ॥ इत्यादि ।

End. गजव्याघ्रादयो दुष्टाः पलायन्ते दिशो दश ।

सर्व्वे दुष्टाः प्रणश्यन्ति चेत्याज्ञा पारमेश्वरी ॥

Colophon. इति स्तोत्रराजः सम्पूर्णः ॥

विषयः । १ । अघोरस्य पूजापटलम् । २ । अघोरपूजापद्धतिः । ३ । अघोरसहस्रनाम । ४ । अघोरकवचम् । ५ । अघोरस्तोत्रम् ॥

No 3. अद्भुतसागरः. Substance, country-made paper, 12 × 6 inches Folia, 65. Lines, 11 on a page. Extent, 2,000 çlokas. Character, Bengali. Date, Sk. 1700. Place of deposit, District Bardhamāna, Kājoḍā, Post Office Aṇḍāl, Rājendranātha Nāyok. Appearance, old. Verse. Generally correct.

Beginning. श्रीश्रीदुर्गायै नम. । अथाद्भुतनिरूपणम् । तत्र वृद्धगर्गः ।

अभूतपूर्व्वं यत्पूर्व्वं × × × जायतेऽन्यथा ।

तदद्भुतमिति प्रोक्तं नैमित्तं स्यात्त्रिमित्तजम् ॥

अथाचोत्पादविवेकः । तत्र गर्गः ।

प्रकृतेरन्य उत्पातः संश्रये तावदीदृशः ॥

त्रिविधः स तु विज्ञेयो दिव्यनाभसभूमिज. ॥ इत्यादि ।

End. चन्द्रः प्रतिमुखे तिष्ठन् सप्तषो यदि दृश्यते ।

सर्व्वधान्यानि शुष्यन्ति जातं जातञ्च नश्यति ॥

कृत्वा शस्त्रञ्च रोगञ्च अनावृष्टं तथैव च ।

उपद्रवञ्च भूताश्रिताः । (?)

तदा द्विगुणकाले च फलं विद्यात् शुभाशुभम् ।

मयूरचित्रे ।

कोष्ठस्थेवाथ विज्ञेयमद्भुतं निष्फलं हि तत् ।

मत्स्यपुराण-विष्णुधर्म्मोत्तरयोः । यदि निर्व्विकारमभ्रः पर्जन्यस्तृणति तत्र राजात् । प्रशमसुपगच्छतीति शेषः ॥ ० ॥

Colophon. इति अद्भुतसागरः समाप्तः । १७०० शकाब्दाः ।

विषयः । उत्पातनिरूपणम् । सूर्य्याद्भुतावर्त्तादिकथनम् । शुभलक्षणचन्द्रलक्षणम् । राहो रद्भुतावर्त्तादिकथनम् । ग्रहणफलादिनिरूपणम् । ग्रहभङ्गकथनम् । मङ्गलाद्यद्भुतावर्त्तादिकथनम् । मध्यमार्गचारिफलकथनम् । बुधाद्यद्भुतावर्त्तादिकथनम् । नक्षत्रफलादिनिरूपणम् । नक्षत्र-विशेषचारसमयफलादिनिरूपणम् । वर्षफलादिनिरूपणम् । रथ्यादिवर्षाद्भुतादिनिरूपणम् । उल्कापतनादिनिरूपणम् । वानरद्याद्यद्भुतादिनिरूपणम् । गजाश्वाद्यद्भुतनिरूपणम् । अद्भुत-फलादिनिरूपणञ्चेति ।

No. 4. **अधिकारसंग्रहः (सटीकः)** By **वेङ्कटनाथवेदान्ताचार्य्यैः**. Substance, country-made paper, 12 × 5½ inches. Folia, 32. Lines, 11 on a page. Extent, 850 çlokas. Character, Nāgara. Date, Sam. 1879. Place of deposit, Candrakoṇā, District Medinipura, Mahānta Rāmānuja Dāsa. Appearance, new. Verse. Correct.

मूलस्य—

Beginning.

प्रपदनमये विद्याभेदे प्रतिष्ठितचेतसः
प्रतिपदमिह प्रज्ञादायं दिशन्त दयाधनाः ।
शठरिपुशुकव्यासप्राचेतसादिनिबन्धन-
श्रमपरिचितश्रद्धाशुद्धाशया मम देशिकाः ॥
एते मच्छमपोह्यमन्मथशरोन्माथाय नाथाद्य
स्वय्यन्ते प्रतिनन्दनीयविविधोदन्ता वदन्तामिव ।
मज्ञातव्यशरण्यदम्पतिदयादिव्यापगाव्यापकाः
स्वर्गा + + + विपक्षभपदवी वैदेशिका देशिकाः ॥ इत्यादि ।

टीकायाः प्रारम्भवाक्यम् ॥

श्रीलक्ष्म्याय नमः । इह खलु भगवान् कवितार्किकसिंहः सर्वतन्त्रस्वतन्त्रः श्रीमान् वेङ्कटनाथार्य्यः वेदान्ताचार्य्यवर्य्यः रहस्यत्रयसारार्थाधिकारार्थसंग्रहेण शिष्यबुद्धिसमाधानं कुर्वन्नाद्यावाचार्य्यप्रणामरूपमङ्गलव्याजेन स्वरूपयाथात्म्य-ज्ञानं प्रार्थयते विद्याभेदे प्रपदनमये पृथगुपायत्वेन प्रमाणप्रसिद्धे प्रपदन इत्यर्थः । इत्यादि ।

End.

मूलस्य—

कोऽहं निन्दितुमत्यदुक्षिप्तमथवा सोढुं समूढं जगत्
किं नश्छिन्नमनन्तचिन्तनरसे सुखे परं तन्वताम् ।

शिष्याः शिथिलबुद्धयः श्रुतिपथे येषां वयं ये च न-
स्तत्सन्तोषसमर्पणक्षममिदं साडम्बरैः किं परैः ॥
आस्तिक्यवान्निशितबुद्धिरनभ्यसूयः
सत्सम्प्रदायपरिशुद्धमनाः सदर्थी ।
सङ्केतभीतिरहितः स कथेष्वसक्तः
सन्मार्गणीमनुविधास्यति शाश्वतीं नः ॥

Colophon. इति श्रीकवितार्किकसिंहस्य सर्व्वतन्त्रस्वतन्त्रस्य श्रीमद्वेङ्कटनाथस्य वेदान्ताचार्य्यस्य कृतिषु अधिकारसंग्रहः समाप्तः ॥

(टीकायाः शेषवाक्यम्)

आस्तिक्यवान् शास्त्रविश्वासशाली निशितबुद्धिः श्रुतार्थधारणशक्तः अनभ्यसूयः गुणे दोषाविष्करणरहितः सता श्रुतिस्मृत्यविरोधिना संप्रदायेन परिशुद्धमनाः निःसंशयहृदयः सदर्थी सद्भ्यः अर्थविशेषं जिज्ञासुः सङ्केतभीत्या रहितः कथेषु निःसारग्रन्थेषु असक्तः पुरुषः यः सः शाश्वतीं अविच्छिन्नसम्प्रदायां सन्मार्गणीं सन्मार्गं अनुविधास्यति × × × × ॥
इति श्रीकवितार्किकसिंहस्य सर्वतन्त्रस्वतन्त्रस्य श्रीमद् वेङ्कटनाथस्य वेदान्ताचार्य्यस्य कृतिषु अधिकारसंग्रहः समाप्तः । शुभमस्तु संवत् १८७९ ।

विषयः। मङ्गलाचरणग्रन्थप्रयोजने उक्त्वा उपोद्घाताधिकार-सारनिष्कर्षाधिकार-प्रधानप्रतितन्त्राधिकार-अर्थपञ्चकाधिकार-परदेवतापारमार्थ्याधिकार-तत्त्वत्रयचिन्ताधिकार-मुमुक्षुत्वाधिकार-अधिकारविभागाधिकार-उपायविभागाधिकार प्रपत्तियोग्याधिकार परिवारविभागाधिकार-पुरुषार्थाधिकार-शास्त्रीयनियमाधिकार-मिथ्यकृत्याधिकार-सिद्धोपायशोधनाद्यधिकाराणां संग्रहः।

No. 5. अनुक्रमणिका. Substance, country-made paper, 7 × 2½ inches. Folia, 44. Lines, 7 on a page. Extent, 608 çlokas. Character, Nāgara. Date, Sk. 1734. Place of deposit, Benares City, Govinda Bhaṭṭa. Appearance, tolerable. Prose. Correct.

Beginning. श्रीगणेशाय नमः । ॐ । गं । अथ ऋग्वेदाम्नाये शाकलके सूक्तप्रतीक-ऋक्संख्या-ऋषिदैवतच्छन्दांस्यनुक्रमिष्यामो यथोपदेशम् ॥ इत्यादि ।

End. ऋग्वेदे पारायणपाठे शाकल्ये शैशिरीयके नमः शौनकाय नमः शौनकाय ॥

Colophon. इति कात्यायनप्रोक्तानुक्रमणिका समाप्ता ॥ * ॥ शुभमस्तु शाके १७३४ अङ्गिरोनामसम्वत्सरे वसन्तऋतौ अधिकवैशाखमासे कृष्णपक्षे पञ्चम्यां तिथौ भृगुवासरे पूर्व्वाषाढनक्षत्रे मिथुनस्थे देवगुरौ इदं पुस्तकं समाप्तम् ॥

विषयः । ऋग्वेदीयशाकलशाखाया ऋषिदैवतच्छन्दसां निर्णयः ।

No. 6. अन्वयशिक्षा. By रामकृष्णशर्म्मा. Substance, palm-leaf, 12 × 1½ inches. Folia, 10. Lines, 3 on a page. Extent, 400 çlokas. Character, Bengali. Date, ? Place of deposit, Mānpāsā, District Bākharganja, Paṇḍita Jagaccandra Tarkālaṇkāra. Appearance, old. Incorrect.

Beginning. नमः शिवाय ।
मत्वा कृष्णपदद्वन्द्वं श्रुत्वा सतां वचस्तथा ।
ऋग्विदीयशिक्षायाः श्रीरामकृष्णशर्म्मणा ॥
ह्रस्वो दीर्घश्च सन्धाया विन्दुसर्गौ च कादिना । (?)
एवं ... मेचका ज्ञेया पञ्चाशद्वर्णमालिका ॥ इत्यादि ।

End. साधूक्तिर्द्विविधा पद्यमयी गद्यमयीति च ।
छन्दसा प्रथितं पद्यं गद्यन्तु पदराजितं ॥

Colophon. इत्यन्वयशिक्षा समाप्ता ॥

विषयः । अत्र प्रथमं स्वरनिरूपणम् । ततो वाक्यान्वयरीत्यादिः गद्यपद्यनिरूपणञ्चेति ।

No. 7. अमरकोषटीका. By रत्नेश्वरः. Substance, country-made paper, 18 × 3 inches. Folia, 84. Lines, 8 on a page. Extent, 2,000, çlokas. Character, Bengali. Date, ? Place of deposit, District Ḍhākā, Āḍāihāzār, Paṇḍita Candrakānta Vidyālaṇkāra. Appearance, old. Prose. Correct.

Beginning. ॐ नमो महागणपतये ॥ ॐ नमो विष्णवे ॥
भवानीचरणाम्भोजं नत्वा गुरुपदं ततः ।
टीकाममरकोषस्य वक्ति रत्नेश्वरः सुधीः ॥
पण्डितैर्ज्ञायते सर्व्वं तदर्थं न च मे श्रमः ।
नानातन्त्रं समालोक्य बालकार्थो ममोद्यमः ॥
अत्र ग्रन्थारम्भे शिष्टाचारपरिप्राप्ततयाशेषविघ्नविनाशायाभिमतदेवतानमस्कारकौशलेन परोपदेशेन च पुण्यमर्जयन् ग्रन्थकृदाह यस्येति । अयं पर्व्वतं चाधत इत्यगाधो विष्णुः चे धीराः स विष्णुः सेव्यतां । अन्येत्तु धीरा इत्यत्र च प्रश्लिष्य व्याख्यायते । यस्य अगाधस्य विष्णोर्लीकपालनादयो गुणा अनन्ता निष्पापा निर्म्मला इति यावत् । ज्ञानं ददातीति ज्ञानदा सरस्वती

तथा विचित्रस्य यद्वा ज्ञानदा सरस्वती ईर्लक्ष्मीः ज्ञानदे तथा विचित्रस्य वा सिन्धुरपि तथा विष्णोः सागरशायित्वात् तत्पत्न्याश्च तत्रावस्थितिः ॥ इत्यादि ।

End. बीजस्य कोषः पद्मं बीजकोषः कोषोऽस्त्री ...... पात्रे इति मेदिनी । क्रियते इव् वरणे वाऊलकादटेन वरं इलानां दीप्तिं चटति इत्यपि सन्ध्यायां वराटः । (?) इयं पद्मबीजाधारे । पद्मबीज इति केचित् ॥ इह काण्डे यदुक्तं तत् श्लोकेन संहरति उक्तमिति । तत्र स्वर्गवर्गः सप्तधा उक्तः पातालश्चतुर्थो शब्दादीत्यादिशब्देन रूपरसादीनां ग्रहणं एषाञ्च सहित-मिति तत्र स्वःसहितं देवादि असुरादि च व्योमसहितं मेघादि नक्षत्रादि च दिक्सहितं दिग्गजादि कालसहितं दिनपक्षादि धा (?) सहितं विचारणादि शब्देन रूपरसादिगन्धादिक ...... पशोमिन्द्रादि च नाट्यभुकुंसादि-पातालसहितं ... ...

Colophon. इति श्रीवन्द्यघटीय-श्रीरमानाथशर्म्मात्मज-श्रीरत्नेश्वरशर्म्मविरचितामरकोष टीका समाप्ता ॥

अत्र यल्लिखितं भ्रान्त्या चाज्ञानाल्लिखितञ्च यत् ।
तत्सर्व्वं पण्डितैः शोध्यं प्रार्थना प्राञ्जलिर्मम ॥
यो मत्कृतिं समालोक्य स्वपौरुषसमीक्षया ।
मन्दमाच्छादनं कुर्व्वन् सुकृतं तस्य नश्यतु ॥
नत्वा नारायणं देवं भवानीचरणान्ततः ।
गुरुपादं नमस्कृत्य चक्रे टीकेयमुत्तमा ॥
यत्नेन लिखिता पुस्ती छलेन नीयते यदि ।
पिता वै गर्द्दभस्तस्य माता च शूकरी भवेत् ॥
श्रीहरिः शरणं मुदा ॥

विषयः । अमरसिंहकृतस्य कोषस्य व्याख्यानम् ।

No. 8. अवयवटीका. By गदाधरभट्टाचार्य्यः. Substance, country-made paper, $18 \times 4\frac{1}{2}$ inches. Folia, 46. Lines, 9 on a page. Extent, 2,100 çlokas. Character, Bengali. Date, ? Place of deposit, District Medinīpura, Post Office Khaḍār grāma Kurān, Paṇḍita Ambikācaraṇa Vidyāsāgara. Appearance, new. Prose. Correct.

Beginning. श्रीहरिः । काशिकेऽनुकूला भव । अनुमानं निरूप्य न्यायतदवयवनिरूपणं प्रतिजानीते । सूले तदेति निरूपितमनुमानं परार्थं विचारदशायां मध्यस्थस्य विवादविषयसाध्यनिश्चयरूपप्रयोजनसाधनं न्यायसाध्यं न्याय प्रयोज्यमित्यर्थः वादिप्रयुक्तन्यायजन्यशाब्दबोधेन मध्यस्थस्य लिङ्गपरामर्शरूपानुमानजननादिति भावः । ज्ञायमानलिङ्गस्यानुमानत्वे विशेषणस्य परामर्शस्य न्यायाधीनत्वेन तद्विशिष्टस्य तथात्वमित्यवधेयम् । अथवा अनुमानमनुमितिः परार्थं मध्यस्थस्य साध्यसंशयनिवृत्तिरूपप्रयोजनसाधनं परः प्रतिवादी अर्थो निवृत्तिर्यस्मात् तादृशमिति वा । एतेन निरूपणप्रयोजनमुपदर्शितम् । इत्यादि ॥

End. एतन्मतं दूषयति वीप्सयापीति । अयम्भावः सत्त्वादिनोपस्थितेष्वधिकरणेषु साध्यवत्त्वप्रतीतावपि धूमवत्त्वावच्छेदेन वह्निमत्त्वाग्रहात् तत्तद्रूपसामानाधिकरण्यानवच्छेदाधिकरणेषु साध्याभावावगाहित्वात् व्यभिचारबुद्धौ बाधकाभावस्याभावादतो व्याप्तिप्रत्ययार्थमेव व्याप्तिं प्रतीच्छाकृपा वीप्सा । द्विवत्तयत्तदसमभिव्याहारस्थलं तत्पदार्थांशे विधेयबोधकपदस्य यत्पदार्थविधेयव्यापकताविशिष्टस्वार्थलक्षणाया निरूढत्वात् व्याप्तिबोधानुपगमे धूमव ... ... अधिकरणानामेव यत्र वृत्तिस्तत्र तत्र यो यो धूमवान् स वह्निमानिति प्रयोगस्यापि प्रामाण्यापत्तेः तादृशयत्तत्पदार्थेषु सर्वेषु वह्निमत्सु धूमवत्त्वबोधात् वह्निधूमशून्याधिकरणस्यावृत्तित्वेन तदर्थविरहादिति ॥ • ॥

Colophon. श्रीकाशी जयतितरां । समाप्तश्चायं ग्रन्थः ॥

विषयः । तत्त्वचिन्तामणीयानुमानखण्डान्तर्गतस्य अवयवग्रन्थस्य शिरोमणिकृतदीधित्याख्यटीकायाः व्याख्यानम् ।

No. 9. **अष्टोत्तरसहस्रमहावाक्यरत्नावली.** By **रामचन्द्रेन्द्रः.** Substance, country-made paper, 12×5 inches. Folia, 42. Lines, 8 on a page. Extent, 600 çlokas. Character, Nāgara. Date, ? Place of deposit, Hātuyā Mahārāja's Library. Appearance, fresh. Prose and verse. Correct.

Beginning. श्रीगणेशाय नमः । श्रीमद्विद्याधिष्ठानपरमहंससद्गुरुरामचन्द्राय नमः ।

ईशाद्युपनिषत् प्रोक्तमहावाक्यकलेवरम् ।
चित्कलेवरकैवल्यं रामचन्द्रपदं भजे ॥
विद्याधिष्ठानसंज्ञाचचाद्युदेवेन्द्रसूनवे ।

श्रीदेशिकस्वरूपाय परस्मै ब्रह्मणे नमः ॥
नत्वा श्रीदेशिकं ब्रह्म × × निरूपताम् ।
महावाक्यरत्नराजि किरणावलिरीर्य्यते ॥ इत्यादि ।

End. पञ्चभूतमहावाक्यपञ्चो वै देवमस्तकः ।
एवंविधादिदेवात्ममहावाक्यकलेवरः ॥
वस्तुतो निर्व्विशेषात्मा चिदानन्दोऽद्वयोऽव्ययः ।
यन्महावाक्यसिद्धान्तमुक्तिचित्तैकगोचरम् ॥
वासुदेवेन्द्रसंज्ञं तं नौमि नारायणं मुदः ॥

Colophon. इति श्रीमत्परमहंसपरिव्राजकाचार्य्य श्रीवासुदेवेन्द्रसरस्वतीचरणकमलमक-रन्दलुब्धान्त-रामचन्द्रेन्द्रप्रथितेशावाद्योत्तरशतोपनिषत्सारसंग्रहभूताष्टोत्तर-शतमहावाक्यरत्नावली परिपूर्णा । ॐ तत्सत् ॥

विषय । अत्र प्रथमं ऋगादिक्रमेण वेदविभागनिरूपणं तेषां शाखाप्रशाखाकीर्त्तनञ्च । ततो महावाक्यरत्नावल्यधिकारिनिरूपणं, अष्टोत्तरशतोपनिषदां शाखाभेदनिरूपणं, ईशाद्यष्टोत्तर-शतोपनिषदां सारसंग्रहश्चेति ।

No. 10. असाधारण्यसिद्धान्तरहस्यम् . By मथुरानाथतर्कवागीशः. Substance, country-made paper, $16\frac{1}{2} \times 3\frac{1}{2}$ inches. Folia, 16. Lines, 8 on a page. Extent, 700 çlokas. Character, Bengali. Date, ? Place of deposit, District Medinipura, Post Office Khaḍār grāma Kurān, Paṇḍita Ambikā Caraṇa Vidyasāgara. Appearance, new. Prose. Correct.

Beginning. श्रीदक्षिणकालिका स्फुरतु मम चित्ते ॥ सर्व्वमनित्यं प्रमेयत्वादित्यादेः स्वमते साधारणत्वात् तत्रानित्यासिद्धप्रदर्शनासङ्गतेराह सम्प्रदायेति । तन्मते निश्चितसाध्यतदभाववद्वृत्तित्वेनैव साधारणतया उक्तस्थलेऽनुपसंहार्य्यत्वा-साधारणत्वद्वयायामलक्ष्यत्वमेवेति भावः । ननु मणिकारमते वास्तवसाध्या-भाववद्वृत्तित्वेनैव साधारण इत्येव कुतोऽवधारितमित्यत आह अत एवेति स्वमते तस्य लक्ष्यत्वादेवेत्यर्थः । अपि सिद्धान्तग्रन्थे निश्चितसाध्यवत्तदन्य-वृत्तित्वमित्यत्र तत्पदस्य प्रक्रान्तनिश्चितसाध्यवत्परामर्शकत्वे साध्यसंशय-विषयीभूतपक्षे स्वपक्षे च वर्त्तमानहेतावतिप्रसङ्ग इत्यतस्तस्य साध्यवत्त्वमात्र-परतां सूचयितुं व्याचष्टे निश्चित इति । इत्यादि ।

End. तथाच प्रतिहेतुपरामर्शेऽप्रामाण्यज्ञानमिति पर्य्यवसितार्थः । एतेनाव्याप्य-त्वादिज्ञानस्यानुमितिविरोधित्वाद्यवत्वाज्ञानसत्वेऽकिञ्चित्करता व्याप्यवत्ता-

परामर्शप्रतिबन्धात् दुर्बलता वेत्यपास्तमिति परास्तं अप्रामाण्यग्राहीत्याद्य-
भाद्दैर्घनिंतावच्छेदकावच्छेदकानवच्छिन्न एव हेतौ भावात् तथा चाप्र-
तिबन्धप्रतिबन्धकतया विरोधिनिश्चयोपेजकीभूतताहृशबाधे प्रकृतबाध्यानु-
मितिसम्भवात् ॥

Colophon. ॐ काली जयति । इत्यखाधारवधिद्यान्तरचनम् ।
गौकालीचरणाभोजे धर्मकामार्थमुक्तिदे ।
मनो धावतु मे नित्यं द्विरेफ इव पङ्कजे ॥

विषय: । तत्त्वचिन्तामणीयानुमानखण्डान्तर्गतासाधारणग्रन्थस्य व्याख्यानम् ।

No. 11. आख्यातवादविवरणम्. Substance, country-made paper, 18 × 5 inches. Folia, 6. Lines, 9 on a page. Extent, 300 çlokas. Character, Bengali. Date, ? Place of deposit, District Vardhamāna, Kājoḍāgrāma, Post Office Aṇḍāl, Yatīndranātha Nāyok. Appearance, tolerable. Prose. Generally correct.

Beginning. ॐ श्रीकृष्णः शरणम् । तत्राख्यातस्य यत्नवाच्यत्वं शक्तिग्राहकं विना कथ-
मवधारितमतआह पचतीति ॥ इत्यादि ।

End. संयोगानुकूलस्य व्यापारस्य तरोरपि सत्त्वात् त्यजति इच इत्यपि स्यादित्यर्थः ।
गुणमतमाह तचेति घटं जानातीत्यत्रतेराश्च क्वचिदिति ॥ • ॥

Colophon. इत्याख्यातवादविवरणं सम्पूर्णम् ॥ * ॥

विषय: । आख्यातवादाख्यग्रन्थस्य व्याख्यानम् ॥

No. 12. आख्यातव्याख्यानम्. By विश्वेश्वरतर्काचार्यः. Substance, palm-leaf, 17 × 1 inches. Folia, 101. Lines, 3 on a page. Extent, 1,100 çlokas. Character, Bengali. Date, ? Place of deposit, District Ḍhākā, Vikramapura Vidgā, Paṇḍita Içānacandra Smṛtipañcānana. Appearance, old. Prose. Generally correct.

Beginning. ॐ परमदेवतायै नमः । द्विवचनम् । अधिकारसूत्रमिदं वक्ष्यमाणानां
संक्षेपाय कार्याकार्यनिमित्तानां यदुद्दीरणं सोऽधिकारः ॥ इत्यादि ।

End. अनन्तेन तिमिन्नमिन्नमेन समवायसम्बन्धः सम्बन्धः प्रतिपादितः । अधिकारानन्तेनापि दृष्टमाद्यम् सम्पदायाम्बा इति ॥ * ॥

Colophon. इति महामहोपाध्यायविश्वेश्वरतर्कांचार्य्यविरचिताख्यातव्याख्यानं समाप्तम् ॥

विषयः । कातन्त्रीयाख्यातपादस्य व्याख्यानम् ॥

No. 13. आचारोल्लासः. (परशुरामप्रकाशीयः) By खड्गोरायपण्डितः. Substance, country-made paper, 19 × 4 inches. Folia, 103. Lines, 7 on a page. Extent, 3,600 çlokas. Character, Bengali. Date, ? Place of deposit, Calcutta Çyāmapukura, Bābu Nagendranātha Vasu. Appearance, fresh. Verse. Incorrect.

Beginning. श्रीगणेशाय नमः ।

निश्चोतन्मदगन्धमत्तमिलद्भृङ्गावलीमञ्जुल-
ध्वानाकर्णनिमीलिताक्षयुगलव्याकृष्टगजास्यप्रभुः ।
श्रीविश्वनाथनगरी जयति त्रिलोक्यां
वाराणसीति सुलभा किल यत्र मुक्तिः ।
तत्र श्रुतिस्मृतिपुराणविवादविज्ञो
धर्म्माधिकार्य्यथ महीपतिपण्डितोऽभूत् ॥
तस्मादभूत् श्रीमदनन्तपण्डितो
यः सर्व्वशास्त्राभिनिवेशमण्डितः ।
तस्यापि सूनुः किल कृष्णपण्डितः
कास्य मे धर्म्म यदि येन खण्डितम् ॥ (?)
तदीयसूनुः सकलार्थवेत्ता
निरन्तराखोचितधर्म्मशास्त्रः ।
ततः स नारायणपण्डितोऽपि
समादिशद्धर्म्यमिमं विधातुम् ॥
तं धर्म्मशास्त्रार्थविवादनिष्ठं
पुत्रं कनिष्ठं हि गुणैर्वरिष्ठम् ॥
श्रीनारायणपण्डितस्य तनयः श्रीमौलकण्ठानुजः
खड्गोराय इति श्रुतिस्मृतिपुराणानि समुद्धृत्य च ।
नत्वा देवमभीष्टदं स्वपितरौ विद्वज्जनप्रीतये
+ + [illegible] निबन्धमखिलग्रन्थार्थवाराम्बुधम् ॥

तन्त्राणाञ्च स्मृतीः सर्व्वाः पुराणान्यखिलानि च ।
नारायणं भारतञ्च विष्णुधर्म्मोत्तरं तथा ॥
ब्राह्मपुराणञ्च तथा भविष्यञ्च विशेषतः ।
वैखानसागमांश्च तथा शैवागमादिकान् ॥
मेधातिथिं कल्पतरुं कालादर्शं मिताक्षराम् ।
हेमाद्रिञ्च पराशरमाधवं स्मृतिचन्द्रिकाम् ॥
स्मृत्यर्थसारं मदनरत्नञ्च स्मृतिदर्पणम् ।
प्रयोगपारिजातञ्च तथा सिद्धान्तशेखरम् ॥
न्यायपाणिनिमीमांसा आगमाः परिशीलिताः ।
तथापि वाक्षिप्तत्वाच्च धार्ष्ट्यमालम्ब्य यन्मया ॥
नाम्ना हि परशुरामप्रकाश इति विश्रुतो ग्रन्थः ।
प्रकटयतु धर्म्मतत्त्वं तमसाच्छन्नमर्थतत्त्वमिव । इत्यादि ।

End. वामनं चाश्विनञ्चैव दुःस्वप्नेषु सदा स्मरेत् ।
एवमन्योऽपि स्वप्नतीर्जपादिविधिर्ज्ञेयः । अथ दुःस्वप्नतारतम्येन शान्तिभेदेन च व्यवस्था ज्ञेया । इति स्वप्नप्रकरणम् ।

Colophon. इति परशुरामप्रकाशे नित्यमयूखः । इति शाकद्वीपीय कुलावतंसचोखिन-मिश्रात्मजपण्डितमण्डलीमण्डनायमान—सार्व्वभौमसत्त्ववाणी-रघुनाथरायपदवी-विराजमानमान्योन्नत-श्रीमत्परशुराममिश्रकारिते वाराणसीस्थधर्म्माधिकारि-नारायणपण्डितात्मज-खण्डोराय-पण्डितविरचिते परशुरामप्रकाशे आचारोल्लासः समाप्तः ॥ * ॥

विषयः । आदौ प्रबोधमयूखः । तत्र आचारादिकथनम् । श्राद्धनिरूपणम् । वारप्रशंसा । प्रबोधकालनिरूपणम् । प्रातर्जप्यादिकथनम् । माङ्गल्यदर्शनादिनिरूपणञ्च । २य मयूखे, खनिकापनयने कालादिनियमः । मूत्रपुरीषत्यागविध्यादिः । शौचविधिः । गण्डूषविध्यादिश्च । ३ये स्नानमयूखे, दन्तकाष्ठप्रमाणकथनम् । निषिद्धदन्तकाष्ठादिकथनम् । दन्तधावनकालादिकथनम् । केशप्रसाधनादिकथनञ्च । ४र्थे मयूखे, स्नानभेदादिकथनम् । स्नानमहिमकथनम् । प्रातःस्नानविधिः । नैमित्तिकस्नानादिविधिश्च । ५मे वस्त्रमयूखे, परिधेयवस्त्रादिकथनम् । परिधानविध्यादिकथनञ्च । ६ष्ठे मयूखे, ऊर्द्ध्वपुण्ड्रप्रशंसादिः । तुलसीकाष्ठमालाधारणविध्यादिः । विभूतिमाहात्म्यकथनम् । भस्मधारणनिन्दादिकथनम् । विभूतिधारणाधिकारिकथनम् । रुद्राक्षधारणादिनियमश्च । ७मे मयूखे, सन्ध्याकर्म्मप्रशंसादिकथनम् । सन्ध्याशब्दार्थकथनम् । सन्ध्यानुष्ठानविध्यादिः । प्राणायाममाहात्म्यादिकथनम् । मार्जनादि-

No. 14. आचार्य्यानुमानटिप्पनी. By गदाधरभट्टाचार्य्यः. Substance, country-made paper, 18 × 4½ inches. Folia, 14. Lines, 9 on a page. Extent, 650 çlokas. Character, Bengali. Date, ? Place of deposit, District Medinipura, Post Office, Khaḍār, grāma Kurāna, Paṇḍita Ambikācaraṇa Vidyāsāgara. Appearance, new. Prose. Correct.

Beginning. श्रीकालीचरणाम्भोज हृदि तिष्ठ सदा मम ।
उपलक्षणस्यैव परिचायकत्वेन प्रसिद्धतया परिचायकत्वाप्रतिक्षेपेण सिद्ध-मेव विशेषकमिति विशेषत्वाप्रगमो मूलेऽसङ्गतः । न च परिचायकत्व-प्रतिक्षेपपर एवायं ग्रन्थः । अपि मनसेन्द्रियसंयोगपरिचायकत्वाभिधानस्यासङ्गते-रत उपलक्षणविशेषणसाधारणपरिचायकत्वपरतां प्रकृते दर्शयति परिचाय-कत्वमिति । इत्यादि ।

End. अथवाभ्युपगमवादः तत्तत्पक्षतावच्छेदकावच्छिन्नविधेयकत्वघटितानुमितित्व-रूपविशेषकार्य्यकारणतावच्छेदकगर्भे वह्न्यनुमितित्वादिनिवेशादेवोपपत्तेस्तद-वच्छिन्नं प्रति हेतुत्वान्तरस्य निर्युक्तिकत्वात् सुखादिसाधारणात्मगुणत्वावच्छिन्नं प्रति मनस्त्वेन कारणताकल्पनात् तत एवानुमितेः सकारणकत्वनिर्व्वाहे अनुमितित्वावच्छिन्नं प्रति ज्ञानत्वादिना हेतुत्वमपि निर्युक्तिकमित्यवरच-वीजमत्र बोद्धव्यम् ।

Colophon. इति आचार्य्यानुमानगदाधरीयटिप्पनी समाप्ता । श्रीकाली मम चेतसि स्फुरतु । श्रीरामः ।

विषयः तत्त्वचिन्तामणिदीधितेरनुमानखण्डीयानुमितिग्रन्थस्य आचार्य्यानुमानांशस्य व्याख्येयम् ।

No. 15. आत्ममन्दिरस्तोत्रम्. By यामुनाचार्य्यः. Substance, country-made paper, 12 × 4 inches. Folia, 7. Lines, 7 on a page. Extent, 150 çlokas. Character, Nāgara. Date, ? Place of deposit, District Medinipura, Candrakoṇā, Mahānta Bharata Rāmānuja Dāsa. Appearance, new. Verse Incorrect.

Beginning. श्रीमते रामानुजाय नमः ।
ॐ स्वादयन्निह सर्व्वेषां × × × × सुदुर्ग्रहम् ।
स्तोत्रयामास योगीन्द्रस्तं वन्दे यामुनाह्वयम् ॥

नमो नमो यामुनाय यामुनाय नमो नमः ।
नमो नमो यामुनाय यामुनाय नमो नमः ॥
नमो यामुनपादाब्जरेणुभिः पावितात्मने ।
विदिताखिलवेद्याय गुरवे विदितात्मने ॥
+ + + + × +
नमो नमो मधुजिदङ्घ्रिसरोजतत्त्व-
ज्ञानानुरागमहिमातिशयान्तसीम्ने ।
नाथाय नाथमुनये + + + + + +
नित्यं यदि + चरणौ शरणं मदीयम् ॥
भूयो नमः परिमिताच्युतभक्तितत्त्व-
ज्ञानामृताब्धिपरिवाहशुभैर्वचोभिः ।
लोकेऽवतीर्णपरमार्थसमग्रभक्तिं
+ + + नाथमुनये यमिनां वराय ॥ इत्यादि

End. ननु प्रपन्नः सकृदेव नाथ
तवाहमस्मीति च याचमानः ।
तवानुकम्प्यः स्मरतः प्रतिज्ञां
मदेकवर्जं किमिदं व्रतं ते ॥
(?) अकृत्रिमत्त्वच्चरणारविन्द
प्रेमप्रकर्षावधिमात्मवन्तम् ।
पितामहं नाथमुनिं विलोक्य
प्रसीद मद्वृत्तमचिन्तयित्वा ॥
यत्पादाम्भोरुहध्यानविध्वस्ताशेषकल्मषः ।
वस्तुतामुपयातोऽहं यामुनेयं नमामि तम् ॥

Colophon. इति श्रीयामुनाचार्य्यविरचितायां (?) आलमन्दिरस्तोत्रं सम्पूर्णम् ॥

विषयः । यामुनाचार्य्यस्य स्तुतिः ।

No. 16. आनन्दलहरीटीका. By रामभद्रचूडामणिः. Substance, country-made paper, 19 × 3½ inches. Folia, 25. Lines, 6 on a page. Extent, 1,200 çlokas. Character, Bengali. Date, ? Place of deposit, District Hugli, Khānākul Kṛṣṇanagara, Paṇḍita Bramhanārāyaṇa Vidyālaŋkāra. Appearance, tolerable. Prose and verse. Correct.

Beginning. नत्वा श्रीरामपितरौ रामशङ्करसम्भवा ।
आनन्दलहरीव्याख्या तन्यते रामतुष्टये ॥
अद्वैतवस्तुः कृतिनो :... ... व्याख्या कृताऽस्या बहुधा पुरा वा ।
दोषैरभुक्तोज्झितदैर्निरस्ता गृह्णन्त्विमां मे रघुनाथ धीराः ॥
तत्र श्रीरपरम्परापरिप्राप्ततयाद्वैतवादविमुखः शङ्कर इव श्रीशङ्कराचार्य्यैः शिव इति मङ्गलप्रतिपादकं निर्दिष्टम् स्वेष्टदेवं श्रीरामचन्द्रं स्तोतुमारभमाणः परमात्मनस्तस्यातिपुण्यवतां सर्व्वदैवानामेवाराध्यतया अकृतपुण्यः सन् किं स्तोमीत्याह शिव इत्यादि — शिवशब्दोऽत्र श्रीरामपरः नित्ये परे ब्रह्मणि शिवे इत्यध्यात्मरामायणात् सर्व्वदेवात्मकः शिवः ॐ ततसत् इत्येतद्रामचन्द्रस्य नामाष्टोत्तरं शतमिति पद्मपुराणाच ... ...
... ...
देवो दीप्तिमान् पुरुषस्तेजोरूपश्चेद् यदि शक्तियुक्तो भवति तदा वस्तु निखिलं स्पन्दितुमपि न कुशलः न समर्थः शिरश्चालनमेदमुक्ताय ...
... ... अतो हे हरिहरविरिञ्च्यादिभिरप्याराध्य विष्णुशिवब्रह्मेन्द्रप्रभृतिभिरप्याराधनीय सकलकार्य्यनिर्व्वाहायाभ्यर्थनीय ... ... अं अक्षराणामकारोऽस्मीति अकारः स्यात् परं ब्रह्मेति ओमाकारस्वरूपं त्वां प्रणन्तुं प्रकृष्टेन भक्त्यतिशयादिना नमस्कर्त्तुं स्तोतुं वा ... ... अकृतपुण्यः नास्ति कृतपुण्यं यस्य स जनस्तथा च कृतपुण्याभाववान् जनः अथवा न कृतं पुण्यं येन सः ... ... कथं प्रभवति समर्थो भवति ॥ इत्यादि ।

End. अथ भक्त्या पुनरप्याह कठिने इत्यादि — हे सीतापते अपरोऽपि त्वं यथा आदेवि किरातकन्यकाभिः सम्यग्दीप्तिमत्किरातबालाभिर्युतेऽपि किञ्च निखिलं तत्र विष्णुभैवे विन्ध्यपर्व्वते कृपय तनूरूपां विना नाप्तां तत्पर्व्वतस्य च प्रकाशकत्वाभावात् । न च कथं चित्रकूटादिं विहाय विन्ध्योपादानमिति वाच्यं तद्गुहाया निवासतत्कृतं अन्यापि कृतपुण्यापि विष्णुभक्तापि पार्व्वतीति विन्ध्याचलनिवासिनीत्याद्यीति ध्येयम् । तथा तत्र मानवे कठिने काठिन्येऽपि निर्जितमारहारविन्दौ अनेनातिकोमलतावपि तव चरणौ निधत्स्व निधापयेत्यर्थः ॥ १०५ ॥ (अतःपरं खण्डितम्)

विषयः । शङ्कराचार्य्यकृतानन्दलहरीस्तोत्रस्य श्रीरामचन्द्रपक्षे व्याख्यानम् ।

No. 17. आनन्दलहरीटीका . (हरिभक्तिसुधोदया) By हरिनारायणः. Substance, country-made paper, 14×4 inches. Folia, 37. Lines, 12 on a page. Extent, 1,400 çlokas. Character, Bengali. Date, ? Place of deposit, District Ḍhākā, Āḍāihājār, Paṇḍita Candrakānta Vidyālaṇkāra. Appearance, old Prose. Correct.

Beginning. ॐ नमः परमदेवतायै ।
हरिनारायणः श्रीमान् विद्यानिधिकुलोद्भवः ।
तनोत्यानन्दलहरीहरिभक्तिसुधोदयाम् ॥
अथ खलु दुस्तरदुःखसंघातघोरतरसंसारसागरान्तर्दाममोहसन्तानप्रबल-बहुवासनाज्वालाजालकवलनविकलान् सकललोकानालोक्यात्मनस्तज्ज्ञानति-दानजगदुपादानकारण-परदेवताप्तमाराधनोपाय-मन्त्रयन्त्रध्यानावधानप्रभ-ग्नान्तःकरणो भगवान् शङ्कराचार्य्यो विचार्य्यातिरहस्यमन्त्राद्यनेकशो जन्म-मरणाद्यनेकक्लेशरूपातरस्तरचितं मन्त्रयन्त्रध्यानार्चनभजनप्रकारं प्रकाशयन् भवानीस्तुतिमारभते । शिव इत्यादि । शिवः शक्त्येति शिवोऽविद्या तत्कार्य्योपार्जितजन्ममरणाद्यनेकक्लेशरूपा शस्तरचिततात् कल्याणरूपः सदाशिवः केवलनिर्गुणं ब्रह्म वा शक्त्या कर्तुमकर्तुमन्यथा कर्तुं शक्त्या त्रिगुणात्मिकया अघटनघटनपटीयस्या प्रकृत्या यदि युक्तः परिच्छिन्नो भवति तदा प्रभवितुं प्रभुतां विधातुं शक्तः समर्थो भवति । तथाचेच्छाज्ञान-क्रियात्मकशक्तिसम्बन्धादेव गुणातीतस्यापीश्वरत्वात् स्रष्ट्यादिकार्य्ये प्रवृत्ति-रिति भावः । इत्यादि ॥

End. प्रकारान्तरेणापि पुनस्तस्यानमाह पवित्रीकर्तुमिति ।
पवित्रीकर्तुं नः पशुपतिपराधीनहृदये
दयामित्रैर्नेत्रैररुणधवलश्यामरुचिभिः ।
नदः शोणो गङ्गा तपनतनयेति ध्रुवममुं
त्रयाणां तीर्थानामुपनयसि सम्भेदमनघे ॥
हे पशुपतिपराधीनहृदये महादेवायत्तचित्ते अनघे निष्पापे ध्रुवं निश्चितं त्वोऽस्मान् पवित्रीकर्तुं अरुणधवलश्यामरुचिभी रक्तशुक्लकृष्णकान्तिभिर्नेत्रैः शोणो नदः गङ्गा शुक्ला तपनतनया कालिन्दी च कृष्णा इत्येतन्नामकानां त्रयाणां तीर्थानां अमुं सम्भेदं सङ्गमं उपनयसि प्रापयसि कीदृशैर्नेत्रैः दया-मित्रैर्दयैव मित्रं येषां तैः ... ...
विष्णुपक्षेऽपि अये इति सम्बोधनं पशुपतिपराधीनहृदिति तत्राविशेषणं

अथवा पशुपतिपराधीनस्त्वदये इति अनुदितमेव गङ्गाविशेषणं इं कामं ददातीति इदः कल्याणं कल्याणवर्णत्वात् मनुष्याख्यं वा अतीति इदया अमुना अमये श्यामे पूर्व्वनिर्मितसप्तमी वा अमये निष्पापे जने दयामिनैरिति वान्वयः शेषं समानमिति ।

Colophon. (अतःपरं खण्डितम्)

विषयः । शङ्कराचार्य्यकृताया आनन्दलहर्य्याः शक्तिपक्षे विष्णुपक्षे च व्याख्यानम् ।

No. 18. आनन्दलहरीटीका. By श्रीकान्तभट्टः. Substance, country-made paper, 8×3½ inches. Folia, 63. Lines, 11–14 on a page. Extent, 1,520 çlokas. Character, Nāgara. Date, Sm. 1851. Place of deposit, Benares city, Govinda Bhaṭṭa Solāpurkār. Appearance, old. Prose. Correct.

Beginning. श्रीगणेशाय नमः । श्रीगुरुचरणकमलेभ्यो नमः ।

अमलकमलनेत्रा पूर्णशीतांशुवक्त्रा

दनुजमनुजदेवैर्वन्दिता सिद्धसंघैः ।

उदिततरणितेजोमण्डलारक्तकान्ति-

र्दिशतु सकलसिद्धिं सुन्दरी साधकेभ्यः ॥

श्रीरामजीगुरुपदाम्बुजभक्तिपूतः

श्रीकान्तभट्टकरणागतसमस्तविद्यः ।

गङ्गाधरेण गुरुणोदितशास्त्रमुद्रां

टीकां करोति विबुधः कविराजशर्म्मा ॥ इत्यादि ।

End. ये वाचां जनति वाचां मातमंदीयाभि र्वाग्भि र्मम वाणीभिस्तवेयं स्तुतिः । यतस्त्वं वाचां जननी मम मूढत्वायमभिमानः ॥ ० ॥

Colophon. इति श्रीकान्तभट्टविरचितं सौन्दर्य्यलहरीटिप्पणं सम्पूर्णम् ॥ सम्वत् १८५१ ॥

विषयः । शङ्कराचार्य्यकृतानन्दलहर्य्या व्याख्यानम् ।

No. 19. आपस्तम्बसूत्रे गृह्यप्रश्नः. Substance, country-made paper, 10×3 inches. Folia, 12. Lines, 9 on a page. Extent, 756 Sūtras. Character, Bengali. Date, ? Place of deposit, Benaras city, Govinda Bhaṭṭa Solāpurkār. Appearance, fresh. Prose. Correct.

Beginning. श्रीगणेशाय नमः । अथ कर्म्माण्याचाराद्यानि गृह्यन्त उदगयन-पूर्व-पक्षाहः-पुण्याहेषु कार्य्याणि यज्ञोपवीतिना प्रदक्षिणम् । पुरस्तादुदग्वोपक्रमः तथापवर्गः । इत्यादि ।

End. ऊहः समवेतान्मन्त्रवतः ॥ मन्त्राभिर्गाथो गृह्यन्ते । येन जुहोति तदग्नौ प्रतितप्य । अथ कर्म्माण्याचाराद्यानि गृह्यन्ते । इत्यादि ॥

Colophon. इत्यापस्तम्बसूत्रे गृह्यप्रश्नः समाप्तः ॥ * ॥

विषयः । कृष्णयजुर्व्वेदीयानां गृह्यकर्म्मकथनम् ।

No. 20. **आयप्रकरणम् .** Substance, country-made paper, 7 × 2½ inches. Folia, 4. Lines, 9 on a page. Extent, 80 çlokas. Character, Nāgara. Date, ? Place of deposit, Benares city, Govinda Bhaṭṭa Solāpurkār. Appearance, old. Verse. Correct.

Beginning. श्रीगणेशाय नमः । आयप्रकरणम् । दीर्घत्वेन विस्तारं गुणयित्वा वसुभि-
भाजयित्वा शेषं आयः स्यात् । अष्टौ आयाः ।
ध्वजधूमोऽथ सिंहः श्वा वृषभश्च खरो गजः ।
ध्वांक्षश्चैव क्रमोद्भूते ह्यायाष्टकमुदाहृतम् ॥
एतत् फलमुक्तं गर्गेण ॥ इत्यादि ।

End. सेव्यसेवकयोश्चैव गृह-तत्स्वामिनोरपि ।
परस्परं मित्रयोश्च एकमाङ्गो प्रशस्यते ॥ इति ।

Colophon. अतःपरं खण्डितम् ।

विषयः । ज्योतिषोक्ताशुभाशुभभवनसंपदः ॥

No. 21. **आह्निककारिका .** Substance, country-made paper, 10 × 3½ inches. Folia, 8. Lines, 13 on a page. Extent, 208 çlokas. Character, Nāgara. Date, ? Place of deposit, Benares city, Govinda Bhaṭṭa Solāpurkār. Appearance, tolerable. Prose. Correct.

Beginning. श्रीगणेशाय नमः ।
ब्राह्मे मुहूर्ते चोत्थाय चिन्तयेदात्मनो हितम् ।
गुरुं विष्णुं नमस्कृत्य मातापित्रोस्तथैव च ॥

अर्द्धं गच्छति निर्ग्गांशा बद्धाधिगत एव यः । (?)
क्षपेत वागयतः स्थित्वा समस्तामपि तां निशाम् ॥ इत्यादि ॥

End. मनाद्देवं समाराध्य वैयम्बकमन्त्रं जपेत् ।
सर्व्वान् कामानवाप्नोति शम्भोस्तस्य प्रसादतः ॥

Colophon. इति शौनकीयत्र्यम्बककल्पः ॥ * ॥

विषयः । सूर्य्योदयमारभ्य अर्द्धं यावत् विप्राणां नित्यकर्म्मकथनम् ।

No. 22. उत्पलारण्यमाहात्म्यम् . (ब्रह्मसंहितान्तर्गतम्) . Substance, country-made paper, 12 × 5 inches. Folia, 20. Lines, 18 on a page. Extent, 1,200 çlokas. Character, Nāgara. Date, Sм. 1933. Place of deposit, Hātuā Mahārājā's Library. Appearance, new. Verse. Correct.

Beginning. ॐ श्रीगणेशाय नमः । श्रीसरस्वत्यै नमः । श्रीगुरुचरणकमलेभ्यो नमः ।
श्रीगङ्गाभागीरथ्यै नमः ।
कृष्णं कृष्णाग्रजं राधां ललितां ललितेक्षणाम् ।
वन्दे यशोदां गोपीश्च वन्दे मूर्द्ध्ना निरन्तरम् ॥
व्यासं वैयासकिं सूतं शौनकादीन् मुनीश्वरान् ।
गिरिजां गिरिजाकान्तं प्रणमामि सदैव हि ॥

मुनय ऊचुः ।

चरण्यानां नवानां यन्माहात्म्यं गदितं त्वया ।
कुलसर्वोत्पलारण्यमाधिक्येन निरूपितम् ॥
यतो येन विधानेन तत् प्रशस्तमभूद् यतः ।
तन्नः कथय सर्व्वज्ञ श्रद्धया समुपस्थितान् ॥
कथामृतं नैव वयं त्वन्मुखाम्भोजनिःसृतम् ।
कदापि न वितृष्यामः पिबन्तोऽपि मुहुर्मुहुः ॥

सूत उवाच ।

आकर्णयध्वं तत्सर्व्वं यन्मां पृच्छथ सत्तमाः ।
विनोमि युष्मत्सन्देहानुमाप्रश्नानुसारतः ॥ इत्यादि ।

End. न चोत्सहामि माहात्म्यं भवान्यै भूतनायकः ।
वर्णयन्द् यथेदानीं तद्यूयं श्रोतुमर्हथ ॥
यः करोत्यूर्जितां बुद्धिं हृदयस्थः सदा मम ।
तस्मै कृष्णाय महते नमः कारुण्यवारिधये ॥
या इमाः कथिता रम्याः कथाः श्वेतस्य वैष्णवः ।
सदैव देवदेवेशस्ताभिः कृष्णः प्रसीदतु ॥

Colophon. इति श्रीब्रह्मसंहितायामुत्पलारण्यमाहात्म्ये पार्वतीश्वरसंवादे भवान्याः पञ्चमूर्त्तिकथनं नामैकविंशोऽध्यायः । ॐ तत्सत् । शुभम् । संवत् । १९३३ ।

विषयः । इति श्रीब्रह्मसंहितायामुत्पलारण्यमाहात्म्ये ब्रह्मस्तुतिर्नाम प्रथमोऽध्यायः । इति श्रीब्रह्मसंहितायामुत्पलारण्यमाहात्म्ये द्वितीयोऽध्यायः । इति श्रीब्रह्मसंहितायामुत्पलारण्यमाहात्म्ये ब्रह्मयज्ञवर्णनं नाम तृतीयोऽध्यायः । इति श्रीब्र० सं० उत्पलारण्यमाहात्म्ये वह्निस्थतीर्थवर्णनं नाम चतुर्थोऽध्यायः । इति ब्र० सं० उत्पलारण्यमाहात्म्ये गङ्गावतरणं नाम पञ्चमोऽध्यायः । इति ब्र० सं० उत्पलारण्यमाहात्म्ये ब्रह्मावर्त्तक्षेत्रमाहात्म्यं नाम षष्ठोऽध्यायः । इति ब्रह्मसंहितायामुत्पलारण्यमाहात्म्ये ब्रह्मावर्त्तमहिमा नाम सप्तमोऽध्यायः । इति ब्रह्मसंहितायामुत्पलारण्यमाहात्म्ये ब्रह्मावर्त्तक्षेत्रयात्रावर्णनं नामाष्टमोऽध्यायः । इति ब्रह्मसंहितायामुत्पलारण्यमाहात्म्ये ब्रह्मावर्त्तक्षेत्रयात्रादिफलकथनं नाम नवमोऽध्यायः । इति ब्रह्मसंहितायामुत्पलारण्यमाहात्म्ये श्रामतीर्थवर्णनं नाम दशमोऽध्यायः । इति ब्रह्मसंहितायामुत्पलारण्यमाहात्म्ये कपिलेश्वरवर्णनं नामैकादशोऽध्यायः । इति ब्रह्मसंहितायामुत्पलारण्यमाहात्म्ये सीतातीर्थवर्णनं नाम द्वादशोऽध्यायः । इति ब्रह्मसंहितायामुत्पलारण्यमाहात्म्ये लक्ष्मणतीर्थकथनं नाम त्रयोदशोऽध्यायः । इति ब्र० सं० उत्पलारण्यमाहात्म्ये ध्रुवक्षेत्रमाहात्म्यकथनं नाम चतुर्दशोऽध्यायः । इति ब्र० सं० उत्पलारण्यमाहात्म्ये शुकतीर्थमाहात्म्यकथनं नाम पञ्चदशोऽध्यायः । इति ब्र० सं० उत्पलारण्यमाहात्म्ये रामतीर्थवर्णनं नाम षोडशोऽध्यायः । इति ब्र० सं० उत्पलारण्यमाहात्म्ये दशाश्वमेधतीर्थमाहात्म्यं नाम सप्तदशोऽध्यायः । इति ब्र० सं० उत्पलारण्यमाहात्म्ये गोचरणतीर्थमाहात्म्यं नामाष्टादशोऽध्यायः । इति ब्र० सं० उत्पलारण्यमाहात्म्ये अष्टतीर्थयात्राविधिः नामैकोनविंशोऽध्यायः । इति ब्र० सं० उत्पलारण्यमाहात्म्ये अष्टतीर्थयात्राकथनं नाम विंशोऽध्यायः । इति श्रीब्रह्मसंहितायामुत्पलारण्यमाहात्म्ये पार्वतीश्वरसंवादे भवान्याः पञ्चमूर्त्तिकथनं नामैकविंशोऽध्यायः ॥

No. 23. उपसर्गवृत्तिः. By भरतसेनः. Substance, country-made paper, 13 × 3 inches. Folia, 6. Lines, 5 on a page Extent, 150 çlokas. Character, Bengali. Date, ? Place of deposit, Dhātrigrāma, District Bardhamāna, Paṇḍita Ṣaṣṭhīdāsa Bhaṭṭācāryya. Appearance, tolerable. Verse. Correct.

Beginning. श्रीहरिः शरणम् ।
पार्व्वतीशङ्करौ नत्वा बालानामुपकारिका ।
भरतेनोपसर्गाणां वृत्तिः स्वच्छा विधीयते ॥ इत्यादि ॥

End. प्रसिद्धा गदिता ह्यर्थाः शेषा ज्ञेयाः प्रयोगतः ।

Colophon. इति वैद्य-गौराङ्गमल्लिकात्मज श्रीभरतसेनविरचितोपसर्गवृत्तिः समाप्ता ॥•॥

विषयः। प्रपराद्युपसर्गाणामर्थादिनिरूपणम् ।

No. 24. उपासनविनोदः. Substance, country-made paper, 12½ × 5 inches. Folia, 17. Lines, 13 on a page. Extent, 500 çlokas. Character, Nāgara. Date, ? Place of deposit, District Medinīpura, Candrakoṇā, Bharata Rāmānuja Dāsa. Appearance, tolerable. Prose. Generally correct.

Beginning. श्रीरामचन्द्राय नमः ।
नत्वा रामं परं ब्रह्म सच्चिदानन्दविग्रहम् ।
उपासनविनोदोऽयं क्रियते ज्ञानसिद्धये ॥
इह खलु प्रथमं तावत् स्वाध्यायोऽध्येतव्य इत्यध्ययनशब्दवाच्यवेदाक्षरराशेः ग्रहणं विधीयते । तत्राध्ययनं किंरूपं कथञ्च कर्त्तव्यमित्यपेक्षायां अष्टवर्षं ब्राह्मणमुपनीतमध्यापयेत् ।
श्रावण्यां प्रौष्ठपद्यां वा उपाकृत्य यथाविधि ।
युक्तश्छन्दांस्यधीयेत मासान् विप्रोऽर्द्धपञ्चमान् ॥
इत्यादि व्रतनियमविशेषोपदेशैः ... ... विधीयन्ते ॥ इत्यादि ॥

End. अतो जन्मादिवाक्ये च जगत्कर्त्तृत्वोपादानत्वयोर्ब्रह्मलक्षणतया विवक्षितत्वात् लक्ष्यस्य ब्रह्मपदार्थस्य दुरपह्नवमेवेति । उक्तन्यायेन ब्रह्मशब्दस्य मुख्यार्थः सिद्धः । उक्तञ्च नारदे ।
वेदे भूरिप्रयोगाच्च मुख्ययोगाच्च शार्ङ्गिणि ।
नखिलेव ब्रह्मशब्दो मुख्यार्थश्च महामुने ॥

यस्मिन् प्रयुज्यमाने तु गुणयोगः सुपुष्कलः ।
तत्रैव मुख्यइत्तोऽयमन्यत्रेत्युपचारतः ॥ इति ।
ब्रह्मशब्दस्य परमात्मन्येव मुख्यवृत्तिर्नान्यत्रेति ॥

Colophon. (अतःपरं खण्डितम्)

विषयः । अथ प्रथमं भक्तिलक्षणनिरूपणम् । ततः श्रीरामोपासनाप्रकरणम् । सविशेष-ब्रह्मनिरूपणम् । अद्वैतनिरूपणञ्च ॥

No. 25. ऋग्वेदप्रातिशाख्यम् . By भगवान् शौनकः . Substance, country-made paper, 8×3 inches. Folia, 51. Lines, 7 on a page. Extent, 710 çlokas. Character, Nāgara. Date, ? Place of deposit, Benares. city, Paṇḍita Vāmanācāryya Çāstrī. Appearance, tolerable. Verse. Correct.

Beginning. श्रीगणेशाय नमः । हरिः ॐ ।
परावरे ब्रह्मणि यं सदाङ्गवेदात्मानं वेदनिधिं मुनीन्द्राः ।
तं पद्मगर्भं परमं त्वादिदेवं प्रणम्यर्षी लक्षणमाह शौनकः ॥
माण्डूकेयः संहितां वायुमाह तथाकाशं चास्य माण्डव्य एव ।
समःनतामनिलाम्बरे च मत्वागस्त्यो विपरिहारं तदाह ॥ इत्यादि ।

End. अघोष उष्मणो घोषात् स्पर्शोऽन्तःस्थाच घोषिणः ।
अपूर्व उष्मासंयुक्तो मकारो ह्यानिहान्वितम् ॥ (?)
चकारश्च यकारश्च यैतूष्माणूष्मणिहिन्विता ॥ (?)

Colophon. इति भगवत् शौनकप्रणीत-ऋग्वेदप्रातिशाख्यं समाप्तम् ॥ * ॥

विषयः । वर्णानामुच्चारणस्थाननिरूपणम् । उदात्तादिस्वरभेदेनोच्चारणनिरूपणम् । तेषां गुरुलघुत्वादिकथनम् । ऋग्वेदोक्तप्रयोगशिक्षादिकथनञ्च ॥

No. 26. एवकारविचारः . Substance, country-made paper, 14×2½ inches. Folia, 6. Lines, 8 on a page. Extent, 185 çlokas. Character, Bengali. Date, Sk. 1601. Place of deposit, District Ḍhakā, Dhānakoḍā Paṇḍita Pitāmbara Bhaṭṭāçāryya, Appearance, old. Prose. Generally correct.

Beginning. ॐ नमो गणेशाय । एवकारस्यात्यन्तायोगायोगान्ययोगानाञ्च प्रत्येकं व्यवच्छेदोऽर्थः । इत्यादि ।

End. न तु तद्विशिष्टान्यस्वरूपसम्बन्धावच्छिन्नाधिकरणतासम्बन्धेन इति न काव्य-
नुपपत्तिरिति ॥

Colophon. इति एवकारविचारः समाप्तः ॥ श्रीहरिः ।
इन्दुबिन्दुरसेन्द्वब्दे शुचौ भार्गववासरे ।
स्वार्थं श्रीकृष्णदेवो हि अलिखत् पुस्तकं त्विदम् ॥

विषयः। एवकारस्य विचारमुखेन व्याख्यानम् ।

No. 27. कतिपयकारकव्याख्यानम् . By विद्यासागरः. Substance, country-made paper, 17 × 4 inches. Folia, 57. Lines, 9 on a page. Extent, 3,000 çlokas. Character, Bengali. Date, ? Place of deposit, District Ḍhākā, Medinīmanḍala, Panḍita Vāmanadāsa Vidyāratna. Appearance, tolerable. Prose. Generally correct.

Beginning. ॐ नमो गणेशाय । समासघटकपदोपस्थाप्येन समासाघटकपदार्थस्य नान्वयः । आकाङ्क्षाविरहात् । इत्यादि ।

End. प्रकृतविभक्तेरपादानान्विततत्वाभावेनाव्यवहितसूत्रीयक्रमस्यैवोचितत्वात् ननु देवदत्तसंप्रदानादि । ... ...

Colophon. इति श्रीविद्यासागरकृतायां दुर्गटीकाटिप्पण्यां कतिपयकारकव्याख्यानं सम्पूर्णम् ॥

विषयः। दुर्गसिंहकृतटीकायाः कारकपादस्य व्याख्यानम् ।

No. 28. कविप्रिया . By वामनमिश्रः. Substance, country-made paper, 12 × 3 inches. Folia, 52. Lines, 6 on a page. Extent, 1,000 çlokas. Character, Bengali. Date, ? Place of deposit, Kājoḍā grāma, Post Office Anḍāl, Akhilanātha Nāyok. Appearance, tolerable. Prose. Generally correct.

Beginning. ॐ नमो गणेशाय ।
प्रणम्य परमं ज्योतिर्वामनेन कविप्रिया ।
काव्यालङ्कारसूत्राणां तेषां वृत्तिर्विधीयते ॥
काव्यं ग्राह्यमलङ्कारात् । काव्यं खलु ग्राह्यमुपादेयं भवत्यलङ्कारात् । काव्य-
शब्दोऽयं गुणालङ्कारसंस्कृतयोः शब्दार्थयोर्वर्त्तते । इत्यादि ।

End. कुचेन नागेन्द्रमिवेन्द्रवाचनमित्यत्र इन्द्रवाचनशब्दे वाचनमाचित्तादिति चलं न भवति खखामिभावं विवक्षितं तेनेन्द्रवाचनमिति ।
यद्यलो मया शब्दा विविच्यार्थेन दर्शिताः ।
अनयैव दिशा कार्य्यं शेषाणामप्यवेक्षणम् ॥

Colophon. इति वामनमिश्रविरचिता कविप्रिया समाप्ता ॥ • ॥

विषयः । प्रथमाधिकरणे,— १ माध्याये प्रयोजनस्थाननिरूपणम् । २ याध्याये अधिकारिचिन्तारीतिनिरूपणम् । ३ याध्याये काव्यशरीरादिनिरूपणञ्च । द्वितीयाधिकरणे,— १ माध्याये दोषनिरूपणम् । २ याध्याये वाक्यार्थदोषदर्शनञ्च । तृतीयाधिकरणे, — गुणादिविवेचनम् । चतुर्थाधिकरणे,— १ माध्याये शब्दालङ्कारविचारः । २ याध्याये उपमाविचारः । ततः अलङ्कारविवेचनञ्च । पञ्चमाधिकरणे,— १ माध्याये प्रयोगादिनिरूपणम् । २ याध्याये शब्दशुद्ध्यादिनिरूपणञ्चेति ॥

No. 29. काण्डानुक्रमणिकाविवरणम्. Substance, country-made paper, 8 × 3 inches. Folia, 11. Lines, 12 on a page. Extent, 258 çlokas. Character, Nāgara. Date, ? Place of deposit, Benares City, Govinda Bhaṭṭa Solāpurkār. Appearance, fresh. Prose. Correct.

Beginning. श्रीगणेशाय नमः । अथ काण्डानुक्रमो विस्तरतो व्याख्यायते अथ काण्डानुक्रम इत्यादि काण्डशेषान् यथा काण्डं विद्यात् विचक्षण इति वचनात् काण्डशेषसंज्ञकानि पुरोडाशीयादीनि क्रमेण निर्दिश्यन्ते ॥ इत्यादि ।

End. यः वेदवित् यजुर्वेदं पठन् एतान् उक्तान् ऋषीन् वेद जानाति सः ऋषीणां सायुज्यं ब्रह्मणः सालोक्यं एति प्राप्नोति इत्यर्थः ॥

Colophon. इति काण्डानुक्रमणिकाविवरणे चतुर्थोऽध्यायः ॥ * ॥

विषयः । काण्डानुक्रमणिकाव्याख्या ।

No. 30. कातन्त्रपरिशिष्टटीका. By गोविन्दपण्डितः. Substance, palm-leaf, 13 × 1 inches. Folia, 94. Lines, 3 on a page. Extent, 1,150 çlokas. Character, Bengali. Date, ? Place of deposit, District Ḍhākā, Āḍāihāzār, Paṇḍita Candrakānta Vidyālaŋkāra. Appearance, old. Prose. Correct.

Beginning. ॐ नमो गणेशाय ।

शिष्टाचारपरिप्राप्तं प्रारब्धविघ्नाशकम् परिगमस्कारं कुर्वन् शिष्यशिक्षार्थ-मादौ निबध्नाति संसारेति । अस्यार्थः हरिं नत्वा कातन्त्रपरिशिष्टं ब्रूमः ॥ परिशिष्टं यदुक्तादितिसुपचारात्मकप्रतिपाद्यकं सूत्रमिति यथा कृतिना न कृताः कृत इति कृतपक्षे न कृतमित्यर्थः । संसारतिमिरमिहिरमिति विशेषणेन नमस्कारोपयुक्तत्वं दर्शितम् । नमस्यत्वं प्रतिपादयति सर्वज्ञमिति तथापि सर्वनियोजकत्वमिति संसारोत्तारकत्वेन नमस्यत्वमिति । इत्यादि ।

End. तच्छब्देन प्रकृतं कर्म उच्यते तस्य प्रत्ययस्तत्प्रत्ययः अपरत्वमिति न विद्यते संज्ञा यस्येति विग्रहः । ननु कथमेतदुपपन्नं मासादीनामपि कालादि-संज्ञायाः सत्वात् नैवमित्याद्यापादानादिसंज्ञानामविषय इति प्रस्तुतत्वादिति भावः कालादिशब्देन कियन्तोऽभिधीयन्ते इति विशिष्टप्रतिपत्तिनिमित्तये श्लोकेन कालादिकं प्रतिपादयति कालस्येति कालस्य कालशब्दवाच्यस्येत्यर्थः कालभेदानां मासपक्षादीनां गम्यमानस्य क्रोशादेः अपादानादेरविषय इति परत्र निगदितं कथमिदानीं तद्विधायाधिकरणे दर्शितमित्याह अधिकरणविधिरयमित्यादि यत्र स्वपदेन सह कालादेः सम्बन्धत्वेनोपस्थिति-स्तत्रैवायं विधिः । भौव्यस्येति किमिति राधावापानं पठतीति पाठोऽप्यत्र एव अधिकरणसंज्ञाविषयत्वेन कर्मत्वं सिद्धमिति दुर्गमतस्तीकारेऽप्यदोषात् तदयुक्तमित्याह दृष्टेत्यादि कर्मणि विशेषः ... ... ।

Colophon. इति गोविन्दपण्डितविरचितकातन्त्रपरिशिष्टे सन्धिप्रकरणम् ॥

No. 31. कात्यायनीतन्त्रम् . Substance, country-made paper, 10 × 4½ inches. Folia, 18. Lines, 9 on a page. Extent, 588 çlokas. Character, Nāgara. Date, ? Place of deposit, Benares City, Govinda Bhaṭṭa Solāpurkār. Appearance, fresh. Verse. Correct.

Beginning. श्री पार्वत्युवाच ।

हे देव जगदानन्द सृष्टिस्थित्यन्तकारक ।
कथोक्ताखिलतन्त्रेषु देवी कात्यायनी पुरा ॥
कात्यायनीति विख्याता सा कथं वद प्रभो ॥ इत्यादि ॥

End. श्रीशिव उवाच ।
इति ते कथितं देवि संक्षेपेण महार्णवः ।
महादुर्गा-जगद्धात्री-विद्योत्पत्तिं सुदुर्लभाम् ॥

Colophon. इति कात्यायनीतन्त्रेऽष्टचत्वारिंशः पटलः ।

विषयः। कात्यायन्युत्पत्तिकथनम् । तस्याः पूजादिकथनञ्च । महादुर्गाजगद्धात्र्युत्पत्तिकथनम् । तस्याः पूजादिकथनञ्च ।

No. 32. कापिलसूत्रवृत्तिः. (संक्षिप्ता) Substance, country-made paper, 8×3 inches. Folia, 9. Lines, 7 on a page. Extent, 126 çlokas. Character, Nāgara. Date, ? Place of deposit, Benares City, Govinda Bhaṭṭa Solāpurkār. Appearance, tolerable. Prose. Correct.

Beginning श्रीगणेशाय नमः ।
यद्राशिविभूतिरखण्डाखिलतत्त्वजाता
नानार्थतत्त्वमनघं परिबोधयन्ती ।
श्रेयः करोति जगतां भगवन्तमाद्यं
तं श्रीमहर्षिकपिलं प्रभुमानतोऽस्मि ॥ इत्यादि ।

End. इत्येवं परिसूत्रयन्मतिमते मोक्षापवं कापिलम् ।
सूत्राणामनघं विकाशयमिदं श्रीयादिदं चेतसि ॥

Colophon. इति संक्षिप्तसांख्यशास्त्रे कापिलसूत्रवृत्तिः समाप्ता ॥ ० ॥

विषयः। सांख्यसूत्रस्य संक्षेपेण व्याख्यानम् ।

No. 33. कामाख्यातीर्थविधिः. Substance, country-made paper, 14×2½ inches. Folia, 9. Lines, 6 on a page. Extent, 200 çlokas. Character, Bengali. Date, ? Place of deposit, District Ḍhākā, Roāil, Bābu Yogindramohana Rāya. Appearance, tolerable. Prose and Verse. Generally correct.

Beginning. ॐ नमः कामाख्यायै । अथ कामाख्यातीर्थविधिः । तत्र पथक्रमः ।
पूर्व्वे तु धनकामः स्यात् राज्यकामस्तु पश्चिमे ।
उत्तरे मुक्तिकामस्तु रोगान्ते रिपुनाशनम् ॥ इत्यादि ।

End. तस्याः स्मरणमात्रेण पुन इति कामाख्यासंक्षेपपूजा अथ पीठस्थानादि लिख्यन्ते ॥ ० ॥

Colophon. लिपिरियं श्यामाङ्गस्य चित्रविवसीया ॥ • ॥

विषयः । कामाख्यापूजाप्रयोगादिः ।

No. 34. कारकचक्रटीका. Substance, country-made paper, 13×3 inches. Folia, 18 Lines, 10 on a page. Extent. 950 çlokas. Character, Bengali. Date, Sk. 1746. Place of deposit, District Vākuḍā, Post Office Sālatāḍā, Vākule, Paṇḍita Caṇḍicaraṇa Caṭṭopādhyāya. Appearance, fresh. Prose. Generally correct

Beginning. श्रीराधाकृष्णाभ्यां नमः । क्रियानिमित्तत्वमिति क्रिया धात्वर्थः तन्निमित्त तत्प्रयोजकं धान्यं गच्छति इत्यादौ गमधात्वर्थः । इत्यादि ।

End. इत्यत आह नौकापदस्येति । ननु काष्ठनौप्रपयचरूपा मानहस्तारम्भ-कारम्भ (?) इत्यत आह नौकाया इति ॥ * ॥

Colophon. समाप्तेयं कारकचक्रटीका । शकाब्दाः १७४६ ।

विषयः । कारकचक्रस्य व्याख्यानम् ।

No 35. काव्यकौमुदी. By रत्नभूषणः. Substance, country-made paper, 16×3 inches. Folia, 130. Lines, 7 on a page. Extent 3,200 çlokas. Character, Bengali. Date, Sk. 1731. Place of deposit, District Barisāl Mānapāçā, Paṇḍita Govindacandra Çiromaṇi. Appearance, tolerable. Prose and verse. Correct.

Beginning. नमो गणेशाय ।
विद्यात्यपूर्व्वमखिलं पुष्णाति संपदाय संचरति ।
शश्वाप्युनवरजयिनी जयति कवेर्भारती देवी ॥
रूपमिति शब्दानां तदर्थस्य निगद्यते ।
प्रागेव बालबोधार्थं ततः काव्यं निरूप्यते ॥
श्रीरत्नभूषणेनैवा तथापि च यथामति ।
विविच्य शब्दानर्थादीन् क्रियते काव्यकौमुदी ॥ इत्यादि ।

End. दोषाभावेन सन्देहानौचित्येन कविवुधैः ।
यदीयता गुणत्वालङ्कारस्य मम्यताम् ॥

अनुभयत्वं दोषगुणाभाववत्त्वं ... ... ।
पद्येऽस्य काव्यकौमुद्यां विदन्तु सुधियः स्फुटम् ॥ ० ॥

Colophon. इति वैद्य-पीयूषरत्नभूषणकृतायां काव्यकौमुद्यां दोषनिर्णयो नाम दशमः परिच्छेदः । शाके सोमकलागुणेन्दुमिति लब्धे गते कार्मुके ॥ * ॥

विषयः । १म परिच्छेदे नामकथनम् । २य परि॰ लिङ्गादिनिरूपणम् । ३य परि॰ धातुप्रत्ययादिकथनम् । ४र्थ परि॰ काव्यस्य प्रयोजन-कारण-स्वरूपादिनिरूपणम् । ५म परि॰ ध्वनिनिर्णयः । ६ष्ठ परि॰ गुणीभूतव्यङ्ग्यशब्दार्थचित्रनिर्णयः । ७म परि॰ गुणविवेकः । ८म परि॰ शब्दालङ्कारनिर्णयः । ९म परि॰ अर्थालङ्कारविवेकः । १०म परि॰ दोषनिर्णयश्चेति ॥

No. 36. **कालीकल्पलतिका** . Substance, country-made paper, 16×4 inches. Folia, 20. Lines, 6 on a page. Extent, 450 çlokas. Character, Bengali. Date, ? Place of deposit, Gā̃duriā, District Barisāl, Paṇḍita Durgācaraṇa Nyāyaratna. Appearance, tolerable. Prose and verse. Generally correct.

Beginning. ॐ नमः काल्यै ।

देवास्त्वं प्रणमामि यस्य न च यत्ते मुक्तिदानक्षमाः
ज्ञानाधीनतया जनस्य विदुषां कीटादिकानामपि ।
मन्त्रज्ञानकरं करोति जड़मतिः वन्दे न यद्दर्शनं
श्रीकाली प्रणमामि या जनसमये निर्व्वाणमुक्तिप्रदा ॥ इत्यादि ।

End. शेषो न दृष्टः ।

विषयः । कालीस्तवादिकथनं मन्त्रमाहात्म्यकथनञ्च ।

No. 37. **कुलपूजनचन्द्रिका** . By **चन्द्रशेखरशर्म्मा** . Substance country-made paper, 14×3 inches. Folia, 12. Lines, 6 on a page. Extent, 250 çlokas. Character, Bengali. Date, ? Place of deposit, District Ḍhākā, Vikramapura, Vidgā̃, Paṇḍita Ānandacandra Vidyālaṅkāra. Appearance, tolerable. Verse. Correct.

Beginning. ॐ नमो गणेशाय ।

नत्वा गुरुपदद्वन्द्वं चन्द्रशेखरशर्म्मणा ।
क्रियते कौलिकप्रीत्यै कुलपूजनचन्द्रिका ॥

अन्यच तेषामधिकार इति जिज्ञासायां कालीयामले भैरवं प्रति देवीवाक्यं।
सर्व्वेषामधिकारोऽत्र नैव कार्य्या विचारणा ।
सत्यं सत्यं पुनः सत्यं सत्यं सत्यं न संशयः ॥ इत्यादि ।

End. न्युब्जीकृत्य ततः पात्रं पुष्पं तत्र विनिक्षिपेत् ॥

Colophon. अतःपरं खण्डितम् ।

विषयः । कौलिकानां पूजाविध्यादिः ।

No. 38. कृतार्थमाधवः. By रामनाणिक्यकविराजः. Substance, palm-leaf, 13 × 1⅓ inches. Folia, 36. Lines, 3 on a page. Extent, 650 çlokas. Character, Bengali. Date, ? Place of deposit, District Dhākā, Mattagrāma, Bābu Amṛtānanda Kavirāja. Appearance, tolerable. Prose. Generally correct.

Beginning. ॐ नमो गणेशाय ।
अद्य चहिविधौ कृता नियमता नैपुण्यसीमेव या
सा श्रेयांसि सुलोचना दिशतु वो गोपाङ्गनानां वरा इत्यादि ।

End. माध । निष्क्रम्य । सर्व्वे गता अहमपि तस्मिन्नाश्रये गच्छामीति निष्क्रान्तः ।

Colophon. इति निष्क्रान्ताः सर्व्वे । तृतीयोऽङ्कः । अतःपरं खण्डितम् ।

विषयः । माधवसुलोचनोपाख्यानात्मकं नाटकम् ।

No. 39. कृत्यादविवरणम् (सारावलीयम्). By रघुवीरवन्द्योपाध्यायः. Substance, country-made paper, 15½ × 3 inches. Folia, 51. Lines, 6 on a page, Extent, 1,100 çlokas. Character, Bengali. Date, ? Place of deposit, District Hugli, Khānākul, Kṛṣṇanagara, Paṇḍita Pūrṇacandra Tarkavāgīça. Appearance, old. Prose. Correct.

Beginning. श्रीरामः ।
अनाथनाथं रघुनाथमद्वयं चैतन्यमानन्दमनादिमादरात् ।
प्रणम्य टीका रघुवीरशर्म्मणा कृता कृतः कोविदमोददायिनी ।
अथ नामपदसाधनमारभते तत्र प्रथमादिसप्तविभक्तयोर्नं या च विभक्ति-
र्नामोत्तरविधेया प्रायो नाम-कृत्प्रत्ययाधीनसाधनमिति नामोत्तरविहितात्
तद्धितादपि प्राक् नामोत्पादककृत्प्रत्ययविधायकं पादमारभते तत्र च

मतमानयोर्मतकारेषु पुरस्कृतहृत्प्रत्ययानिर्देशभिन्नप्रत्ययविधेयत्वात तत्-
स्वभावाद्गो विदधाति । तत्र । धातोः कृत्प्रत्ययमनधिकार इति धातोरिति
व्याख्यानम् । इत्यादि ।

End. एवं प्रकृतिप्रत्ययागमादिभिरन्यानि साधनीयानि । तथाचोक्तमाचार्य्यैः ।
वर्णागमो वर्णविपर्य्ययश्च द्वौ चापरौ वर्णविकारनाशौ ॥

Colophon. इति श्रीरघुवीरवन्द्योपाध्यायकृतौ सारावल्यां कृदीयकृत्पादविवरणं
समाप्तम् ।

विषयः । सारावलीकृतसाराबलीव्याकरणान्तर्गतकृत्पादस्य व्याख्यानम् ।

No. 40. कृदन्तटीका. By वंशीवदनः. Substance, country-made paper, 17 × 3 inches. Folia, 29. Lines, 7 on a page. Extent, 900 çlokas. Character, Bengali. Date, Sana 1270. Place of deposit, Kājoḍā, Post Office Aṇḍāl, Paṇḍita Yādu Bhaṭṭācāryya. Appearance, tolerable. Prose. Correct.

Beginning. ॐ नमः शिवाय ।

श्रीरामं जगदाधारं जितकामं तनुश्रिया ।
रत्नसिंहासनासीनं ज्ञानमुद्राकरं भजे ॥

कृत् ॥ तिङ्प्रत्ययानन्तरं कृत्प्रत्ययविधानं इति तिङ्धर्म्मिप्रत्ययद्वयमाह ।
इत्यादि ।

End. कृत्वादिति स्वभावेत्यादि ददित्यादौ यथा तुक् तद्व्याख्यानमेव ॥

श्रीवंशीवदनं विशिष्टविनयं विद्वज्जनप्रीणनं
सूते रायमती सती मतिमती श्रीमान् विशिष्टः सुः यत् । (?)
व्याकारे क्रमदीश्वरेण चरिते श्रीनन्दिना शोधिते
गोयीचन्द्रकृते तु तद्विरचिते पादकृतीयो गतः ॥ ० ॥

Colophon. इति कृदन्तटिप्पनी समाप्ता । सन १२७० साल ।

विषयः । संक्षिप्तसारीयकृदन्तपादस्य व्याख्यानम् ।

No. 41. **कृष्णकेलीनामकाव्यम्.** By **कृष्णमोहनः.** Substance, country made paper, 14×2 inches. Folia, 45. Lines, 4 on a page. Extent, 550 çlokas. Character, Bengali. Date, ? Place of deposit, District Ḍhākā, Post Office Roāil Raghunāthapura, Paṇḍita Ramaṇimohana Smṛtiratna. Appearance, tolerable. Verse. Generally correct.

Beginning. ॐ नमो गणेशाय ।
अनन्तब्रह्माण्डं भ्रमति सहकाण्डं तनुभृतां
विशेषस्याधारस्त्वणुपरिमितं मानसमहो ।
जगद्धन्यं मायागुणत इति सोऽपि प्रथमितो
व्रजौकः प्रेमाढ्यैरवतु गुणतुङ्गैः स निखिलम् ॥ इत्यादि ।

End. काव्यं नीतिमतं तथाखनमतं श्रीवकृतां यद्दिका
पूर्व्वं चाप्यमतोद्यमतु चतुरो हृत्तादिकं संपदाम् ।

Colophon. इति श्रीकृष्णमोहनकृतश्रीकृष्णकेलिनामकाव्ये सप्तमः सर्गः । समाप्तश्चायं ग्रन्थः ॥ ० ॥

विषयः । कृष्णलीलावर्णनम् ।

No. 42. **कृष्णाभिषेकविधिः.** Substance, country-made paper, 12×3 inches. Folia, 6. Lines, 7 on a page. Extent, 110 çlokas. Character, Bengali. Date, ? Place of deposit, District Bardhamāna, Post Office Caukidāṅgā, Nandigrāma, Rājapura, Paṇḍita Aṭalavihāri Bhaṭṭācāryya. Appearance, old. Prose. Generally incorrect.

Beginning. ॐ श्रीदुर्गा । अथ कृष्णाभिषेकविधिः । प्रातः शुचिः कृतनित्यक्रियः कुशहस्ताचाम्य वाचनसङ्कल्पादिकं विधाय । इत्यादि ।

End. इति पुरुषसूक्तेन मन्त्रेण षोडशकलसस्नानम् । ततश्चन्दनं परिधाप्य स्वस्थानमानीय षोडशोपचारैः पञ्चोपचारैर्वा पूजयेत् ।

Colophon. इति कृष्णाभिषेकविधिः ॥ * ॥

विषयः । श्रीकृष्णस्याभिषेकविधितत्प्रयोगादिश्च ।

No 43. कौलगजमर्दनम्. By श्रीकृष्णानन्दाचार्यः. Substance, country-made paper, 11 x 5 inches. Folia, 29. Lines, 9 on a page. Extent, 600 çlokas. Character, Nāgara. Date, Sм. 1941. Place of deposit, Hātuā *Mahārājā's Library*. Appearance, new. Verse. Correct.

Beginning. गणपतये नमः ।

नत्वा श्रीगणनाथपादकमलं प्रत्यूहकूलानलं
मार्त्तण्डं भव मे सुपादयुगलं देव्यङ्घ्रिपद्माश्रयम् । (?)
लब्धं यत्पदसेवनेन सकलं वेदान्तवाचां फलं
तं कैलासपदादिमञ्जमचलं संस्तुत्य साध्व्या वचम् ॥
विप्राणां रक्षणार्थाय विदुषां तोषहेतवे ।
श्रुत्यागमादिभिः कुर्व्वे दुष्टकौलगजमर्दनम् ॥ इत्यादि ।

End. येषां बुद्धिस्तु नो धर्म्मे यथेष्टं सञ्चरन्ति ते ।
यथेष्टाचाररतस्तेषां नो दृष्टिर्मे च वै गतिः ॥
रन्ध्रचन्द्राङ्कचन्द्रेऽब्दे भावाख्ये विक्रमाद्गते ।
आषाढासितपञ्चम्यां काशिकायामिदं कृतम् ॥

Colophon. इति श्रीमत्परमहंसपरिव्राजकाचार्य्य-श्रीमत्कैलासाचलयतिवर्य्यशिष्य-श्री-कृष्णानन्दाचार्य्यनिर्मितं कौलगजमर्दनं समाप्तम् । सम्वत् १९४१ ।

विषयः । तान्त्रिकसम्प्रदायमतविरुद्धमतस्थापनम् ।

No. 44. ज्ञावादः. Substance, country-made paper, 18 x 4 inches. Folia, 2. Lines, 8 on a page. Extent, 64 çlokas. Character, Bengali. Date, ? Place of deposit, District Barisāl, Gāḍuriā, Paṇḍita Durgā-caraṇa Nyāyaratna. Appearance, tolerable. Prose. Correct.

Beginning. ॐ नमो भगवते वासुदेवाय ।
ज्ञाप्रत्ययस्य स्वावयवात् प्रागभावे शक्तिः ॥ इत्यादि ।

End. सम्बन्धोऽनेनैवोपपत्तौ सम्बन्धस्यान्याय्यत्वात् इति समाप्तः ॥

Colophon. इति ज्ञावादः समाप्तः ॥

विषयः । ज्ञाप्रत्ययस्य विचारः ।

No. 45. क्रमकौमुदी. By धनञ्जयः. Substance, palm-leaf, 14 × 1½ inches. Folia, 29. Lines, 3 on a page. Extent, 500 çlokas. Character, Bengali. Date, ? Place of deposit, District Rājasāhī, Baidyabelghariyā, Bābu Çaçibhūṣaṇa Cakravarttī. Appearance, old. Verse. Incorrect.

Beginning. नमः शिवाय ।
विबुधमुनिपदौघैर्भक्तिभावैर्भिनीला-
मुरसि सुभगसम्पन्ने पङ्कायोषितानाम् ।
मलविलसदरौघैस्फुरत्नैराजदेवः
श्रियमवतु पुरारेः प्रच्छदप्रसूर्नै ॥
... ...
... ...
बुधिमतोः क्रमकौमुदीं प्रतिपदव्याप्तोपकल्पै सुख-
प्रसत्यै च धनञ्जयः प्रतनुते यत्नोऽनुग्रहकाङ्क्षिमाम् ॥
येऽप्राप्ता धातुसम्बन्धास्तेऽनुबन्धाः प्रकीर्तिताः ।
क्वाप्यवर्णः प्रयुक्तोऽत्र सुखोच्चारणसिद्धये ।
भू सत्तायां तथोत्पत्तौ चितौ संज्ञानके तथा ॥ इत्यादि ।

End. भूपुराद्योर्मिविहाः स्युर्येऽन्येऽनुक्तास्तु धातवः ।
तयोर्बुन्धकरणाभावादधमान्नमनुसये ॥

Colophon. नानामतानुबन्धेयं धनञ्जयविनिर्मिता ।
(?) धराब्धा १०० शाकेषु समाप्ता क्रियाकौमुदी ॥ ० ॥ श्रीहरये नमः ॥

विषयः । भुवादादादिधातूनां निरूपणम् ।

No. 46. गङ्गालहरीटीका. By सदाशिवभट्टः. Substance, country-made paper, 12 × 5 inches. Folia, 20. Lines, 16 on a page. Extent, 912 çlokas. Character, Nāgara. Date, ? Place of deposit, Benares City, Govinda Bhaṭṭa Solāpurkār. Appearance, tolerable. Prose. Correct.

Beginning. श्रीगणेशाय नमः । ॐ नमो गङ्गादेव्यै ॥
पितुः कल्पे शिला विमलमुकुराकोकनविधा-
विनाशं वाकर्णप्रविभयविधूनेन मनसा ।

विधुं चिन्ता वह्निं परमचिद्युता गिरिभुवा
यमं भीतो गीतो दिशतु वंश वः मधुमनयः ॥ इत्यादि ।

End. इमां पीयूषलहरीं जगन्नाथेन निर्म्मिताम् ।
यः पठेत् तस्य सर्व्वत्र जायन्ते सर्व्वसम्पदः ॥
स्तकाव्यपठनफलमाह इमामिति पीयूषस्य अमृतस्य लहरीं तां यथा इत्यादि ॥

Colophon. शाके शीलकनंशके वसुखके समासके चैत्रके
वारे भार्गवके तिथौ करणके सर्पस्य सम्भाक्षके ।
मूले मे विबुधौषधिगतुङ्गहा टीका समाप्ता नरा-
णेषां पातु समस्तपापहरणी मन्ना महेशात्मजा ॥
नारायणो यस्य पितामहोऽभूत्माणीकभट्टश्च पिता यदीयः ।
गोपी यदीया जननी सुशीला टीका कृता तेन सदाशिवेन ॥
इति सदाशिवविरचिता जगन्नाथनिर्मितगङ्गालहर्य्या व्याख्या समाप्ता ॥

विषयः । गङ्गालहरीनामकस्य जगन्नाथकृतस्य स्तोत्रस्य व्याख्या ।

No. 47. गणपाठः. By भरतसेनः. Substance, country-made paper, $10 \times 3\frac{1}{2}$ inches. Folia, 17. Lines, 7 on a page. Extent, 500 çlokas. Character, Bengali. Date, ? Place of deposit, District Bardhamāna Dhātrigrāma, Paṇḍita Ṣaṣṭhīdāsa Bhaṭṭācāryya. Appearance, tolerable. Verse. Generally correct.

Beginning. श्रीहरिः शरणं ।
स्मरहन्ता तन्वकान्तः सम्पद्धीनोऽपि सम्पदान्दाता ।
पीतविषो जितमृत्युश्चित्रचरित्रो हरो जयति ॥
समेतः कतिचिद्धातून् ग्रन्थीतामादिमा तथा ।
मध्यादीष सुपद्येन ब्रवीति भरतो भिषक् ॥ इत्यादि ।

End. देवता वन्दे देवं वन्दे देवता भक्तिरस्तु देवे भक्तिरस्तु ॥ देवादिः ॥

Colophon. इति वैद्य–हरिहरखानवंशसम्भूत–गौराङ्गमल्लिकात्मज–श्रीभरतसेनकृतगण-पाठः समाप्तः ॥ * ॥

विषयः । मुग्धबोधमतेन धात्वर्थादिनिरूपणम् ।

No. 48. गणेशपञ्चाङ्गम्. Substance, country-made paper, 7 × 4 inches. Folia, 85. Lines, 5 on a page. Extent, 400 çlokas. Character, Nāgara. Date, ? Place of deposit, Mahārajā's Library, Hātuā. Appearance, new. Verse. Correct.

Beginning. ॐ श्रीगणेशाय नमः ।

ॐ श्रीभैरव उवाच । (?) देव्युवाच ।

ॐ भगवन् भूतभव्येश कुलधर्म्मप्रकाशक ।

कुलेश श्रोतुमिच्छामि मन्त्रशास्त्रोत्तरार्द्धकम् ॥

श्रीभैरव उवाच ।

अधुना देवि कौलेशि कौलिकानां हितेच्छया ।

मन्त्रोत्तरार्द्धं वक्ष्यामि ... ... ॥

गणेशस्य च पञ्चाङ्गं ... ... ।

... ... ॥

देवि वक्ष्ये रहस्यं ते प्रश्नोत्तरमिमं मयत् ।

अवक्तव्यमभक्तेभ्यो भक्तेभ्यो मुक्तिसाधनम् ॥ इत्यादि ।

End. पञ्चाङ्गं गणेशस्य रहस्यं मम पार्व्वति ।

विना शिष्याय नो दद्यात् साधकाय विना तथा ॥

पठनं पद्धति ... ... मन्त्रनामसहस्रकम् ।

स्तोत्रं पञ्चाङ्गमित्युक्तं गोपनीयं स्वयोनिवत् ॥

Colophon. इति श्रीदेवीरहस्ये महागणपतिस्तोत्राख्यानं नाम शताधिकविंशः पटलः ।

विषयः । श्रीमहागणपतेर्द्देवीरहस्यान्तर्गत-पूजापद्धति-सहस्रनाम-कवच स्तोत्रात्मकपञ्चाङ्गस्य कथनम् ॥

No. 49. गयामाहात्म्यम्. (वायुपुराणीयम्). Substance, country-made paper, 11 × 6 inches. Folia, 25. Lines, 12 on a page. Extent, 500 çlokas. Character, Nāgara. Date, Sm. 1932. Place of deposit, Mahārājā's Library, Hātuā. Appearance, new. Verse. Correct.

Beginning. श्रीगणेशाय नमः ।

सूत उवाच ।

सनकाद्यैर्म्महाभागैर्द्देवर्षिः सह नारदः ।

सनत्कुमारं पप्रच्छ प्रणम्य विधिपूर्व्वकम् ॥

नारद उवाच ।

सनत्कुमार मे ब्रूहि तीर्थं तीर्थोत्तमोत्तमम् ।

तारकं सर्व्वभूतानां पठतां शृण्वतां तथा ॥

सनत्कुमार उवाच ।

वक्ष्ये तीर्थवरं पुण्यं श्राद्धादौ सर्व्वतारकम् ।

गयातीर्थं सर्व्वदेशे तीर्थेभ्योऽप्यधिकं शृणु ॥ इत्यादि ।

End. उपाख्यानमिदं पुण्यं गृहे तिष्ठति पुस्तकम् ।

सर्पाग्निचौरजनितं भयं तत्र न विद्यते ॥

पठेद्वा पाठयेद्वापि पूजयेद्वापि पुस्तकम् ।

तस्य गेहे स्थिरा लक्ष्मीः सुप्रसन्ना भविष्यति ॥

सूत उवाच ।

सनत्कुमारो मुनिपुङ्गवाय

पुण्यां कथां तत्र निवेद्य भक्त्या ।

समाश्रमं पुण्यवनैर्वरेतं

विसृज्य सत्तीतयुतं जगाम ॥

Colophon. इति श्रीवायुपुराणे श्वेतवराहकल्पे गयामाहात्म्येऽष्टमोऽध्यायः । श्रीरामो-जयतितरां । सम्वत् १९३१ चैत्र कृष्ण अमावास्यायामिदं पुस्तकं सम्पूर्णम् ॥

विषयः । वायुपुराणान्तर्गतम् गयातीर्थस्य माहात्म्यम् ।

No. 50. गर्गसंहिता. Substance, country-made paper, 13 × 6 inches. Folia, 302. Lines, 11 on a page. Extent, 5,600 çlokas. Character, Nāgara. Date, Sm. 1931. Place of deposit, Mahārājā's Library, Hātuā. Appearance, fresh. Verse. Generally correct.

Beginning. श्रीगणेशाय नमः ।

ॐ नमो भगवते तुभ्यं वासुदेवाय साक्षिणे ।

प्रद्युम्नायानिरुद्धाय नमः सङ्कर्षणाय च ॥

शौनक उवाच ।

इत्थं श्रीकृष्णचरितं मया ते कथितं मुने ।

चतुःपदार्थदं नृणां किं भूयः श्रोतुमिच्छसि ॥

श्रीशौनक उवाच ।
बहुलाश्वो मैथिलेन्द्रः श्रीकृष्णोऽस्य हरिप्रियः ।
किं पप्रच्छाथ देवर्षिं तन्मे ब्रूहि तपोधन ॥ इत्यादि ।

End. नवखण्डविखण्डाढ्यां सर्गैर्गर्गसंहितां ।
चतुर्वर्गप्रदां शुद्धां गर्गो गर्गाचलं ययौ ॥
शरद्विकचपङ्कजश्रियमतीव विद्वेषक-
मलिन्दमुनिसेवितं कुलिशकञ्जचिह्नाश्रमम् ।
स्फुरत्कनकनूपुरं दलितभक्ततापत्रयं
चलद्युतिपदद्वयं हृदि दधामि राधापतेः ॥

Colophon. इति श्रीमद्गर्गाचार्यसंहितायां विज्ञानखण्डे नारदबहुलाश्वसंवादे भक्ति-निरूपणं नाम दशमोऽध्यायः ॥ संवत् १९३१ ॥ ... ...

विषयः। अत्र नवखण्डाः सन्ति । आदौ विश्वजित्खण्डस्तत्र श्रीमद्गर्गाचार्यसंहितायां विश्वजित्खण्डे नारदबहुलाश्वसंवादे मरुतोपाख्यानं नाम १ अध्यायः । २ ग० सं० वि० ख० ना० ब० संवादे प्रद्युम्नविजयाभिषेको नाम २ अः । ३ ग० सं० वि० खण्डे यादवसैन्यनिर्गमनं नाम ३ अः । ४ ग० सं० वि० खण्डे प्रद्युम्नदिग्विजयार्थगमनं नाम ४ अः । ५ ग० सं० वि० ख० ना० ब० संवादे कलिङ्गदेशविजयो नाम ५ अः । ६ ग० सं० वि० ख० ना० ब० संवादे मगधन्वमालवमाहिष्मतीदेशविजयो नाम ६ अः । ७ ग० सं० वि० ख० ना० ब० सं० गुर्जराटविजयचेदिदेशगमनं नाम ७ अः । ८ ग० सं० वि० खण्डे ना० ब० सं० धुमत्कृतवधो नाम ८ अः । ९ ग० सं० वि० खण्डे ना० ब० संवादे दन्तपिशवधे शिशुपालयुद्धे चेदिदेश-विजयो नाम ९ अः । १० ग० सं० वि० खण्डे ना० ब० संवादे कौकण कुटक त्रिगर्त केरल-तैलङ्ग-महाराष्ट्र-कर्णाटविजयकारूषदेशगमनं नाम १० अः । ११ ग० सं० वि० खण्डे ना० ब० सं० दन्तवक्त्रयुद्धे कारूषदेशविजयो नाम ११ अः । १२ ग० सं० वि० खण्डे ना० ब० सं० उशीनर-विदर्भ-कुन्त-दरदरदेशविजयेऽगस्त्यकाव्यशास्त्रप्रस्तावो नाम १२ अः । १३ ग० सं० वि० खण्डे ना० ब० सं० शाल्वमनारवङ्गाविजयो नाम १३ अः । १४ ग० सं० वि० वैदूर्याद्रिशाविदूरदेशविजयो नाम १४ अः । १५ ग० सं० वि० ख० ना० ब० सं० उत्कौशलामरवधसौमाभीरकामरूपकेकेयविजयो नाम १५ अः । १६ ग० सं० वि० ख० ना० ब० संवादे १७ अः । १८ ग० सं० वि० ख० ना० काशी-कोशलोत्तरमरुपाञ्चलमैथिलकाश्यपवाल्मीकान्यकुब्जकापिलविन्दुनिषधभद्रमधुपुरसेनदेशविजयो नाम १८ अः । १९ ग० सं० वि० ख० ना० ब० सं० कुरुदेशगमने यदुकौरवोपाख्यानं नामैकोनविंशो-ऽध्यायः । २० ग० सं० वि० ख० ना० ब० सं० कौरवयुद्धवर्णनं नाम २० अः । २१ ग० सं० वि० ख० ना० ब० सं० यादवकुरुविग्रहे २१ अः । २२ ग० सं० वि० ख० ना० ब० सं० द्रुमप्रजयिमर्न-

वैराटकुरुजाङ्गलकौशाम्बकोशगौराज्यविजये भरतखण्डदिग्विजयो नाम २२ अः । २३ ग० सं०
वि० मा० ब० सं० करवीरदेशविजयपञ्चदेशप्रयाणं २३ अः । २४ ग० सं० वि० मा० ब० सं० यदु-
पक्षे युद्धे (गज) युद्धवर्णनं नाम २४ अः । २५ ग० सं० वि० ख० मा० ब० सं० यक्षदेशप्राग्-
ज्योतिषपुरविजये २५ अः । २६ ग० सं० वि० ख० मा० ब० सं० रत्नकौबेरदेशविजये किम्पुरुष-
खण्डविजये २६ अः । २७ ग० सं० वि० ख० मा० ब० सं० दशार्णदेशविजये हरिवर्षखण्डविजयो
नाम २७ अः । २८ ग० सं० वि० मा० ब० सं० उत्तरखण्डविजयो नाम २८ अः । २९ ग० सं०
वि० मा० ब० सं० मकरध्वजपिङ्गसिंहकौञ्चदेशविष्णुपुरविजये हिरण्मयखण्डविजये २९ अः । ३० ग०
सं० वि० मा० ब० सं० कलङ्कदेशमानवदेशविजये रम्यकखण्डविजये ३० अः । ३१ ग० सं० वि० ख०
मन्मथदेशविजये केतुमालखण्डविजयो ३१ अः । ३२ ग० सं० वि० ख० भद्रदेशविजये भद्राश्वखण्डे
चन्द्रावत्युपाख्याने वृकदैत्यवधो नाम ३२ अः । ३३ ग० सं० वि० ख० भद्राश्वखण्डगमने चन्द्राव-
त्युपाख्याने दैत्यपुत्र भूमसन्तापनदैत्यवधो नाम ३३ अः । ३४ ग० सं० वि० ख० चन्द्रावत्युपाख्याने
एकदैत्यवधो नाम ३४ अः । ३५ ग० सं० वि० च० कालनाभवधो नाम ३५ अः । ३६ ग० सं०
वि० च० महानाभदैत्यवधो नाम ३६ अः । ३७ गर्गाचार्य्यसंहितायां चन्द्रावत्युपाख्याने हरि-
श्मश्रुदैत्यवधो नाम सप्तत्रिंशोऽध्यायः ३८ ग० सं० वि० ख० च शकुनिगृहवर्णनं नाम ३८ अः ।
३९ ग० सं० वि० ख० हस्त्यागमनं नाम ३९ अः । ४० ग० सं० वि० चन्द्रावतीगृहोपाख्याने गरु-
डागमनं नाम ४० अः । ४१ ग० सं० वि० च० गृहोपाख्याने शकुनिदैत्यवधो नाम ४१ अः ।
४२ ग० सं० वि० च० पु० शकुनिवधोनाम भद्राश्वखण्डविजयो ४२ अः । ४३ ग० सं० वि० ख०
इलावृतखण्डगमने सुमपोदेशविजये वेदनगरवर्णनं नाम ४३ अः । ४४ ग० सं० वि० इलावृतखण्डग-
मने वेदादिस्तुतिवर्णनं नाम ४४ अः । ४५ ग० सं० वि० इला रागकृत श्रीकृष्णाभ्यर्थनवर्णनं
नाम ४५ अः । ४६ ग० सं० वि० इला० गन्धर्वदेशविजये वसन्तमालतीवर्णनं नाम ४६ अः ।
४७ ग० सं० वि० इला देवदेशविजये शङ्खसङ्ग्रहं नाम ४७ अः । ४८ ग० सं० वि० इलावृत-
खण्डविजये प्रद्युम्नद्वारागमनं नाम ४८ अः । ४९ ग० सं० वि० यज्ञारम्भे स्वजननिमन्त्रणं नाम
४९ अः । ५० गर्गाचार्य्यसंहितायां विश्वजित्खण्डे नारदबहुलाश्वसंवादे उग्रसेनमखोदये राज-
सूययज्ञोत्सववर्णनं नाम पञ्चाशत्तमोऽध्यायः ॥ समाप्तश्चायं विश्वजित्खण्डः ॥ ० ॥ द्वितीयो
गोलोकखण्डस्तत्र । १ गर्गाचार्य्यसंहितायां गोलोकखण्डे जनकनारदसंवादे श्रीकृष्णमाहात्म्य-
वर्णनं नाम १ अध्यायः । २ ग० सं० गो० ख० वैदेहनारदसं गोलोकवर्णनं नाम २ अः ।
३ ग० सं० गो० ख० नारदबहुलाश्वसंवादे आगमोद्योगवर्णनं नाम ३ अः । ४ ग० सं० गो० ख०
मा० ब० सं० उद्योगप्रश्नवर्णनं नाम ४ अः । ५ ग० सं० गो० मा० ब० सं० भगवद्ब्रह्मसंवादे
भगवदागमोद्योगवर्णनं नाम ५ अः । ६ ग० सं० गो० ख० मा० ब० सं० कंसबलवर्णनं नाम
६ अः । ७ ग० सं० गो० मा० ब० सं० कंसदिग्विजयवर्णनं नाम ७ अः । ८ ग० सं० गो० ख०
मा० ब० सं० श्रीराधाजन्मवर्णनं नाम ८ अः । ९ ग० सं० गो० ख० मा० ब० सं० वसुदेवविवाह-

वर्णनं नाम ९ अः । १० ग० सं० गो० ख० ना० ब० सं० बलभद्रजन्मवर्णनं नाम १० अः । ११ ग० सं० गो० ख० ना० ब० सं० श्रीकृष्णचन्द्रजन्मवर्णनं नाम ११ अः । १२ ग० सं० गो० ख० ना० ब० सं० नन्दमहोत्सववर्णनं नाम १२ अः । १३ ग० सं० गो० ख० ना० ब० सं० पूतना-मोक्षो नाम १३ अः । १४ ग० सं० गो० ख० ना० ब० संवादे शकटासुरतृणावर्तमोक्षवर्णनं नाम १४ अः । १५ ग० सं० गो० ख० ना० ब० सं० विश्वदर्शन नन्दप्रभाव श्रीकृष्णनामकरणं नाम १५ अः । १६ ग० सं० गो० ख० ना० ब० सं० श्रीराधाविवाहवर्णनं नाम १६ अः । १७ ग० सं० गो० ख० ना० ब० सं० श्रीकृष्णबालचरित्रे दधिस्तेयवर्णनं नाम १७ अः । १८ ग० सं० गो० ख० ना० ब० सं० यशोदाब्रह्माण्डदर्शनं नाम १८ अः । १९ ग० सं० गो० ख० ना० ब० सं० यमलार्जुनभङ्गो नाम १९ अः । २० ग० सं० गो० ख० ना० ब० सं० भगवद्दर्शने दुर्वाससो मायादर्शने नन्दनन्दनस्तोत्रवर्णनं नाम २० अध्यायः ॥ समाप्तश्चायं गोलोकखण्डः ॥०॥ तृतीयो वृन्दावनखण्डस्तत्र । १ श्रीगर्गाचार्य्यसंहितायां श्रीवृन्दावनखण्डे श्रीनन्दसुनन्दसंवादे वृन्दावनोद्योगवर्णनं नाम १ अः । २ ग० सं० वृ० ख० गिरिराजोत्पत्तिकथनं नाम २ अः । ३ ग० सं० वृ० ख० नन्दसुनन्दसंवादे कालिन्द्यागमनवर्णनं नाम ३ अः । ४ ग० सं० वृ० ख० नारदबहुलाश्वसंवादे वत्सासुरमोक्षो नाम ४ अः । ५ ग० सं० वृ० ख० ना० ब० सं० बकासुर-मोक्षो नाम ५ अः । ६ ग० सं० वृ० ख० ना० ब० सं० अघासुरमोक्षो नाम ६ अः । ७ ग० सं० वृ० ख० श्रीकृष्णगोचारणवर्णनं नाम ७ अः । ८ ग० सं० वृ० ख० ना० ब० सं० धेनुकासुर-मोक्षो नाम ८ अः । ९ ग० सं० वृ० ख० कालियदमनदावाग्निपानं नाम ९ अः । १० ग० सं० वृ० ख० ना० ब० सं० शेषोपाख्यानवर्णनं नाम १० अः । ११ ग० सं० वृ० ख० ना० ब० सं० कालियोपाख्यानवर्णनं नाम ११ अः । १२ ग० सं० वृ० ख० ना० ब० सं० राधाकृष्णप्रेमप्रकाश-वर्णनं नाम १२ अः । १३ ग० सं० वृ० ख० ना० ब० सं० तुलसीमाहात्म्य-तुलसीपूजनं नाम १३ अः । १४ ग० सं० वृ० ख० ना० ब० सं० प्रीतिपरीक्षणं नाम १४ अः । १५ ग० सं० वृ० ख० ना० ब० सं० कृष्णदर्शनं नाम १५ अः । १६ ग० सं० वृ० ख० ना० ब० सं० रासक्रीडायां वृन्दावनविहारो नाम १६ अः । १७ ग० सं० वृ० ख० ना० ब० सं० रासक्रीडायां गोवर्धनया-त्रा-कुमुदन (?) मधुवनविहारो नाम १७ अः । १८ ग० सं० वृ० ख० ना० ब० सं० रा० क्री० कामवन-कोकिलवनविहारे तालवनलीलावर्णनं नाम १८ अः । १९ ग० सं० वृ० ख० ना० ब० सं० रा० क्री० शेषशायिस्थल-भाण्डीरवनविहारो नाम १९ अः । २० ग० सं० वृ० ख० ना० ब० सं० रा० क्री० लोहजङ्घवनविहारे शङ्खचूडवधो नाम २० अः । २१ ग० सं० वृ० ख० ना० ब० सं० रा० क्री० वृन्दावनविहारे शिवासुर्य्युपाख्यानं नाम २१ अः । २२ ग० सं० वृ० ख० ना० ब० सं० रा० क्री० वृन्दावनविहारे शिवासुरिमुनिवरप्राप्तिर्नाम २२ अः । २३ ग० सं० वृ० ख० ना० ब० सं० शङ्खचूडवधोपाख्याने विरजानदीसमुद्रोत्पत्ति श्रीदामशापप्रस्तावो नाम २३ अध्यायः । समाप्तश्चायं वृन्दावनखण्डः ॥०॥ चतुर्थो गिरिराजखण्डस्तत्र । १ गर्गाचार्य्यसंहितायां गिरिराजखण्डे नारद-

बहुलाश्वसंवादे गिरिराजपूजाविधिवर्णनं नाम १ अः। २ ग० सं० गि० ख० गिरिराजमहोत्सव-
वर्णनं नाम २ अः। ३ ग० सं० गि० ख० ना० ब० सं० गोवर्द्धनोद्धरणं नाम ३ अः। ४ ग० सं०
गि० ख० ना० ब० सं० कृष्णाभिषेको नाम ४ अः। ५ ग० सं० गि० ख० ना० ब० सं० गोप-
विवादो नाम ५ अः। ६ गर्गाचार्य्यसंहितायां गिरिराजखण्डे नारदबहुलाश्वसंवादे ६ अध्यायः।
७ ग० सं० गि० ख० ना० ब० सं० गिरिराजवर्णनं नाम ७ अः। ८ ग० सं० गि० ख० ना० ब०
सं० गिरिराजविभूतिवर्णनं नाम ८ अः। ९ ग० सं० गि० खण्डे गिरिराजोत्पत्तिवर्णनं नाम
९ अः। १० ग० सं० गि० ख० ना० ब० सं० गिरिराजमाहात्म्यं नाम १० अः। ११ ग० सं०
गि० ख० ना० ब० सं० गिरिराजखण्डप्रभावश्रवणवर्णने सिद्धमोक्षो नाम ११ अः। समाप्तश्चायं
गिरिराजखण्डः ॥०॥ पञ्चमो माधुर्य्यखण्डश्च। १ गर्गाचार्य्यसंहितायां श्रीमाधुर्य्यखण्डे नारद-
बहुलाश्वसंवादे श्रुतिरूपाख्यानं नाम १ अध्यायः। २ ग० सं० मा० खण्डे ऋषिरूपाख्यानं नाम
२ अः। ३ ग० सं० मा० ख० ना० ब० सं० मैथिलीरूपाख्यानं नाम ३ अः। ४ ग० सं० मा० ख०
ना० ब० सं० कौशलोपाख्यानं नाम ४ अः। ५ ग० सं० मा० ख० ना० ब० सं० अयोध्यापुर-
निवासिन्युपाख्यानं नाम ५ अः। ६ ग० सं० मा० ख० ना० ब० सं० अयोध्यापुरनिवासिन्युपा-
ख्यानं नाम ६ अः। ७ ग० सं० मा० ख० ना० ब० सं० अयोध्यापुरनिवासिन्युपाख्यानं नाम
७ अः। ८ ग० सं० मा० ख० ना० ब० सं० यज्ञसीतोपाख्याने एकादशीव्रतफलं नाम ८ अः।
९ ग० सं० मा० ख० ना० ब० सं० एकादशीमाहात्म्ये यज्ञसीतोपाख्यानं नाम ९ अः। १० ग०
सं० मा० ख० ना० ब० सं० पुलिन्दकोपाख्यानं नाम १० अः। ११ ग० सं० मा० ख० ना०
ब० सं० रमावैकुण्ठ-श्वेतद्वीपोर्द्ध्व-वैकुण्ठाजितपदलोकाचलवासिनी श्रीसखीनामुपाख्याने ११ अः।
१२ ग० सं० मा० ख० ना० ब० सं० श्रीलिकोत्सवे दिव्यादिव्यत्रिगुणवृत्तिभूमिगोप्युपाख्यानं नाम
१२ अः। १३ ग० सं० मा० ना० ब० सं० देवाङ्गनस्युपाख्यानं नाम १३ अः। १४ ग० सं०
मा० ना० ब० सं० जालन्धर्य्युपाख्यानं नाम १४ अः। १५ ग० सं० मा० ख० ना० ब० सं० बर्हि-
ष्मतीपुरन्ध्र्यादरसातलवासिनी नागेन्द्रोपाख्यानं नाम १५ अः। १६ ग० सं० मा० ख० ना० ब०
सं० यमुनाकवचं नाम १६ अः। १७ ग० सं० मा० ना० ब० यमुनास्तवो नाम १७ अः।
१८ ग० सं० मा० ख० श्रीसौभरिमान्धातृसम्वादे पञ्चाङ्गवर्णनं नाम १८ अः। १९ ग० सं०
मा० ख० सौभरिमान्धातृसम्वादे यमुनासहस्रनामकथनं १९ अः। २० ग० सं० मा० ख० नारद-
बहुलाश्वसम्वादे प्रलम्बवधो नाम २० अः। २१ ग० सं० मा० ना० ब० सं० दावाग्निमोचन-
विप्रपत्नीदर्शनं नाम २१ अः। २२ ग० सं० मा० ना० ब० सं० नन्दादिवैकुण्ठदर्शनं नाम २२ अः।
२३ ग० सं० मा० [illegible] सं० सुदर्शनोपाख्यानं नाम २३ अः। २४ ग० सं० मा० ख० ना०
ब० सं० श्रीमालासुरादिराक्षसवधो नाम २४ अः। समाप्तश्चायं माधुर्य्यखण्डः ॥०॥ षष्ठो बलभद्र-
खण्डश्च। १ गर्गाचार्य्यसंहितायां बलभद्रखण्डे दुर्योधनप्राड्विपाकसंवादे अवतारकारणं नाम
१ अध्यायः। २ ग० सं० ब० दु० प्रा० सं० बलदेवावतारणसंमतो नाम २ अः। ३ ग० सं ब०

च० ज्योतिष्मत्युपाख्यानं नाम ३ अः। ४ ग० सं० ब० च० ज्योतिष्मत्युपाख्याने रैवत्युपाख्यानं नाम ४ अः। ५ ग० सं० ब० दु० प्रा० सं० श्रीकृष्णजन्मोत्सवो नाम ५ अः। ६ ग० ब० दु० प्रा० सं० रामकृष्णव्रजक्रीडावर्णनं नाम ६ अः। ७ ग० ब० दु० प्रा० सं० मथुराक्रीडावर्णनं नाम ७ अः। ८ ग० ब० दु० प्रा० सं० द्वारकाक्रीडावर्णनं नाम ८ अः। ९ ग० ब० दु० प्रा० सं० राम-रासक्रीडावर्णनं नाम ९ अः। १० ग० ब० दु० प्रा० सं० पञ्चतिथकलवर्णनं नाम १० अः। ११ ग० ब० दु० प्रा० सं० स्तोत्रकवचपञ्चाङ्गवर्णनं नाम ११ अः। १२ ग० ब० दु० प्रा० सं० बल-भद्रसहस्रनामवर्णनं १२ अः। समाप्तश्चायं बलभद्रखण्डः ॥ ० ॥ सप्तमो मथुराखण्डः। तत्र — १ गर्गा-चार्य्यसंहितायां मथुराखण्डे नारदबहुलाश्वसंवादे कंसमन्त्रो नाम १ अध्यायः। २ ग० म० ना० ब० सं० केशिवधो नाम २ अः। ३ ग० म० ना० ब० सं० अक्रूरागमनं नाम ३ अः। ४ ग० म० ना० ब० सं० मथुराप्रयाणं नाम ४ अः। ५ ग० म० श्रीकृष्णप्रवेशो नाम ५ अः। ६ ग० म० मथुरादर्शनं नाम ६ अः। ७ ग० म० नारदबहुलाश्वसंवादे ७ अः। ८ ग० म० ना० ब० सं० कंसवधो नाम ८ अः। ९ ग० म० ना० ब० सं० यदुसौख्यं नाम ९ अः। १० ग० म० ना० ब० सं० रजकवायकसुदामोपाख्यानं नाम १० अः। ११ ग० म० ना० ब० सं० कुब्जाकुवलया-पीडवधं नाम ११ अः। ११ ग० म० ना० ब० सं० चाणूरकंसभ्रातृवध (श्च) पूर्व्वाख्यानं नाम १२ अः। १३ ग० म० ना० ब० सं० उद्धवागमनं नाम १३ अः। १४ ग० म० ना० ब० सं० नन्दराजोद्धवमेलनं नाम १४ अः। १५ ग० म० ना० ब० सं० राधादर्शनं नाम १५ अः। १६ ग० म० राधागोप्याश्वसनं नाम १६ अः। १७ ग० म० कृष्णस्मरणे गोपीवाक्यं नाम १७ अः। १८ ग० म० गोपीवाक्ये उद्धवागमनं नाम १८ अः। १९ ग० म० ना० ब० सं० कृष्णागमनोत्सवो नाम १९ अः। २० ग० म० ना० ब० सं० रासोत्सव-ऋभुमोक्षो नाम २० अः। २१ ग० म० ना० ब० सं० राधामाधवसंवादे २१ अः। २२ ग० म० ना० ब० सं० नारदोपाख्यानं नाम २२ अः २३ ग० म० कृष्णागमनं नाम २३ अः। २४ ग० म० कोलदैत्यवधो नाम २४ अः। २५ ग० म० श्री० ना० ब० संवादे मथुरामाहात्म्यं नाम २५ अध्यायः ॥ समाप्तश्चायं मथुराखण्डः ॥ ० ॥ द्वारकाखण्डोऽष्टमः। तत्र — १ गर्गाचार्य्यसंहितायां द्वारकाखण्डे नारदबहुलाश्वसंवादे जरासन्ध-पराजयो नाम १ अध्यायः। २ श्रीग० द्वा० द्वारिकावासकरणं नाम २ अः। ३ श्रीग० द्वा० बलभद्रविवाहोत्सवो नाम ३ अः। ४ श्रीग० द्वा० कुण्डनपुरयानं नाम ४ अः। ५ ग० द्वा० रुक्मिणीनिर्गमनं नाम ५ अः। ६ ग० द्वा० रुक्मिणीहरण यदुविजयो नाम ६ अः। ७ ग० द्वा० रुक्मिणीविवाहो नाम ७ अः। ८ ग० द्वा० प्रद्युम्नविष्णुदासो नाम ८ अः। ९ ग० द्वा० द्वारकागमनकरणं नाम ९ अः। १० ग० द्वा० चक्रतीर्थमाहात्म्यं नाम १० अः। ११ ग० द्वा० तीर्थोत्पत्तौ गजग्राहमोक्षो नाम ११ अः। १२ ग० द्वा० महीसागरमाहात्म्यं नाम १२ अः। १३ ग० द्वा० प्रभास-सरस्वती-बोधपिप्पल-गोमती-सिन्धुसङ्गममाहात्म्यं नाम १३ अः। १४ ग० द्वा०

रत्नहैमनकाचकमाहात्म्यं नाम १४ अः । १५ ग० द्वा० कपिलकृष्णगकूपगोपीभूमिमाहात्म्यं नाम १५ अः । १६ ग० द्वा० सिद्धाश्रममाहात्म्ये राधाहर्षणं नाम १६ अः । १७ ग० द्वा० सिद्धाश्रम-राधाकृष्णसमागमे राधाप्रेमप्रकाशः १७ अः । १८ ग० द्वा० सिद्धाश्रममाहात्म्ये १८ अः । १९ ग० द्वा० प्रथमसर्गे श्रीज्ञानसरोवर-हरिमन्दिर-ज्ञानतीर्थ-कृष्णकुण्ड-बलभद्रसरोवर-गणेशतीर्थ-दामोदर-मायातीर्थमाहात्म्यं नाम १९ अः । २० ग० द्वा० द्वितीयसर्गे इन्द्रतीर्थ-सूर्य्यकुण्ड-ब्रह्मतीर्थ-नैल-लोहित-समुद्रकमाहात्म्यं नाम २० अः । २१ श्रीगर्गाचार्य्यसंहितायां श्रीद्वारकाखण्डे तृतीय-सर्गे पिण्डारकमाहात्म्ये यात्रामाहात्म्ये २१ अध्यायः ॥ समाप्तश्चायं द्वारकाखण्डः ॥ ० ॥ नवमो विज्ञानखण्डश्च । १ इति श्रीगर्गाचार्य्यसंहितायां विज्ञानखण्डे व्यासागमनं नाम १ अध्यायः ॥ २ ग० वि० व्यासोग्रसेनसंवादे लोकगतिनिरूपणं नाम २ अः । ३ ग० वि० व्या० सं० निर्गुणभक्ति-वर्णनं नाम ३ अः । ४ ग० वि० व्या० सं० भक्तमाहात्म्यं नाम ४ अः । ५ ग० वि० व्या० सं० भक्त्युत्कर्षवर्णनं नाम ५ अः । ६ ग० वि० व्या० सं० मन्दिरप्रतिष्ठावर्णनं नाम ६ अः । ७ ग० वि० खण्डे ८ अः । ९ ग० वि० व्या० सम्वादे ९ अः । १० इति गर्गाचार्य्यसंहितायां विज्ञानखण्डे नारदबहुलाश्वसंवादे भक्तिनिरूपणं नाम १० अध्यायः ॥ समाप्तश्चायं विज्ञानखण्डः ॥ ० ॥

No. 51. गायत्रीपञ्चाङ्गम् . Substance, country-made paper, 7×4 inches. Folia, 136 Lines, 5 on a page. Extent, 510 çlokas. Character, Nāgara. Date, ? Place of deposit, Mahārājā's Library, Hātuā. Appearance, new. Prose and verse. Generally correct.

Beginning. श्रीगणेशाय नमः ।

नमस्कृत्य भगवान् याज्ञवल्क्यः स्वयम्भुवम् ।

परिपृच्छति+मुनि ब्रह्मन् गायत्र्या उत्पत्तिं श्रोतुमिच्छामि ब्रह्मणाञ्चोत्पत्तिं प्रकृतिं परिपृच्छामि । इत्यादि ।

End. विश्वामित्रसमुद्भवं हितकरं सर्व्वार्थसिद्धिप्रदं

स्तोत्राणां परमं प्रभातसमये पारायणं नित्यशः ।

वेदानां विधिवेदमन्त्रसकलं सिद्धिप्रदं सर्व्वदा

संप्राप्नोति पठन् सर्व्वसुखदं चायुष्यमारोग्यदम् ॥

Colophon. इति श्रीविश्वामित्रकृतो गायत्रीस्तवराजः सम्पूर्णः ।

विषयः । गायत्रीहृदय—रुद्रयामल-तन्त्रोक्तगायत्रीरहस्यान्तर्गतगायत्रीनित्यपूजापद्धति-रुद्रयामलोक्तगायत्रीरहस्यान्तर्निहितगायत्रीसहस्रनाम-विश्वामित्रसंहितान्तर्गतगायत्रीकवच-विश्वा-मित्रकृतगायत्रीस्तवराजरूप पञ्चाङ्गस्य कथनम् ।

No 52. गीतगोविन्दटीका. By चैतन्यदासः. Substance, country-made paper, 12 × 4½ inches. Folia, 53. Lines, 9 on a page. Extent, 1,800, çlokas. Character, Bengali. Date, ? Place of deposit, District Ḍhākā, Dāsarā, Paṇḍita Guruprasāda Bhaṭṭācāryya. Appearance, old. Prose. Generally correct.

Beginning. श्रीचैतन्यकृपाश्रीयुक्तोऽमतेन केनचित् ।
टीका संरच्यते गीतगोविन्दस्य समासतः ॥ इत्यादि ।

End. ततः श्रीकृष्णप्रार्थना । प्रत्यूषपटुतावान् मुग्धे यस्मौ पिता प्रीतिमवाप्यते । (?)
नहत् श्रीकृष्णचैतन्यः श्रीयतामत्र अर्थिते ॥

Colophon. इति श्रीकृष्णचैतन्यपूजक-श्रीचैतन्यदासगोस्वामिविरचितायां श्रीगीतगोविन्द-
टीकायां द्वादशसर्गविवृतिः सम्पूर्णा ॥ ० ॥

विषयः । जयदेवकविकृतस्य श्रीकृष्णलीलात्मकस्य गीतगोविन्दाख्यकाव्यस्य व्याख्यानम् ।

No. 53. गीतराघवः. By हरिशङ्करः. Substance, country-made paper, 13 × 3 inches. Folia, 17. Lines, 8 on a page. Extent, 500 çlokas. Character, Bengali. Date, ? Place of deposit, District Bardhamāna, Post Office, Aṇḍāl. Kājoḍā, Paṇḍita Kārtikacandra Bhaṭṭācāryya. Appearance, fresh. Verse. Incorrect.

Beginning. ॐ श्रीरामचन्द्राय नमः ।
श्रीरामचरणसरोजध्यानसम्मानधीरो (?)
दशरथसुतभाजं विश्वराजं सराजम् ।
\+ + + + + +
\+ + + + + + ।
वाग्देवताचरितचित्रितचित्तसद्मा
श्रीजानकीचरणचिन्तनचक्रवर्त्ती ।
श्रीरामचन्द्रनवनाटकनाटकमेतं
काव्यं करोति हरिशङ्करभूमिदेवः । इत्यादि ।

End. जनजुवनाशपरिमितिवाकृति
रितहृदि विहरति विलसति गीता ।
निजपति-कुञ्जरवरनिभपादक-
वर्णित-तनुरतनुरसभीता । (?)

द्विजवरशङ्करविरचितगीतक-
मिदमुदयतु चरितजनहृदि चारम् ।
कलियुगमानुष-बहुविधकिल्बिष-
विविधविपिनपरिदहनकुठारम् ॥

Colophon. श्रीरामचन्द्राय नमः ।

विषयः । नानाविधरागेण प्रथमसर्गे रामचरित्रवर्णनादिकथनम् । २ य सर्गे, — भरतवनागमनम् । ३ य सर्गे, — पञ्चवटीहननानन्तपूर्वचारदर्शनादिः । ४ र्थ सर्गे, — रामचरितादिकथनम् । ५ म सर्गे, — जानकीदर्शनम् । ६ ष्ठ सर्गे, — हनुमत्प्रेषणादिः । ७ म सर्गे, — अयोध्यागमनादिवर्णनञ्च ।

No. 54. शृङ्गाररसकोषः. (सटीक.) By रङ्गराजभट्टः. Substance, country-made paper, 11 × 4½ inches. Folia, 17. Lines, 18 on a page. Extent, 850 çlokas. Character, Nāgara. Date, ? Place of deposit, District Medinipura, Candrakoṇā, Bhārata Rāmānuja Dāsa. Appearance, old. Prose and verse. Generally correct.

Beginning. मूलम् ।

श्रिये समस्तचिदचिद्विधानव्यसनं हरेः ।
अङ्गीकारिभिरालोकैः सार्थयन्त्यै नमोऽञ्जलिः ॥
उज्ज्वलपदविन्यासितरसलोकी-
निर्माणकोरकितनेमकटाक्षलीलाम्
श्रीरङ्गचन्द्रमसमप्रसदीपवेशा
श्रीरङ्गराजमहिषीं शिरसा नमामः ॥
अनुकलतनुकान्तिश्रृङ्गारसम्भृत्-
प्रतिदिशमुज्ज्वलश्रीसमालोकवर्षिः ।
कमलनयनगुच्छसारपुष्पद्विरेफा
रचयतु मयि लक्ष्मीः कल्पवल्लीः कटाक्षान् । इत्यादि ।

टी— प्रा—

श्रीमते रामानुजाय नमः । श्रीकुरकुलपद्मः पारावारपार्श्वचन्द्रमाचतुरेण-
विद्याविलासिनीविलासचतुरविन्यायमान—श्रीरङ्गनाथकरुणाचमत्कारादित—
कुमाररङ्गाचार्य-श्रीनिवासभूत-श्रीरङ्गराजभट्टनामधेयकविरचितेन प्रारिप्सित-

ग्रन्थपरिसमाप्तौ स्वकृतग्रन्थप्रतिपादितदेवतामेवादौ नमस्करोति । श्रिये । समस्तचिदचिदिति । इत्यादि ।

End. मूलग्रन्थान्तवाक्यम् ।

ऐश्वर्य्यमक्षरगतिं परमं पदं वा
कस्मैचिदञ्जलिभरं वहते वितीर्य्य ।
अस्मै न किञ्चिदुचितं कृतमित्यथाम्ब
त्वं लज्जसे कथय कोऽयमुदारभावः ॥
इत्युक्तिकैतवशतेन विडम्बयामि
मातश्च सत्यवचसः पुरुषान् पुराणान् ।
यद्वा न मे भुजगशं तव पादपद्म-
लाभे त्वमेव शरणं विदितः कृतोऽस्मि ॥
श्रीरङ्गे शरदां शतं सह सुहृद्वर्गेण निष्कण्टकं
निर्दुःखं सुखमं च दास्यरसिकां भुक्त्वा समृद्धिं पराम् ।
युष्मत्पादसरोरुहान्तररजः स्याम त्वमम्बा पिता
सर्व्वं च त्वमपि त्वमेव भवनं लीकुर्व्वकस्मात् कृपाम् ॥

इति श्रीगुणरत्नकोषः समाप्तः ॥

टीकाया अन्त्यवाक्यम् ।

श्रीरङ्गेति — निष्कण्टकादिपदचयं क्रियाविशेषणं दास्यरसिकां दास्यरसघटितां दास्यसमृद्धिमिति यावत् सुहृद्भिः सह शतायुर्वै पुरुषः इत्युक्ता + देहावसानपर्य्यन्तं दास्यमेवानुभूय ततः परमपि युवयोः पादपद्मान्तररजो भवामः । अस्माकं मातापितृप्रभृतिसकलं त्वमेव अन्यच्च त्वमेव तस्मात्कस्मात् कृपां निर्हेतुकदयां अस्मद्विषये लीकुरुष्वेति सर्व्वं समञ्जसम् ।

Colophon. इति श्रीमद्रामानुजार्यविरचित-श्रीगुणरत्नकोषव्याख्यानं समाप्तम् ।

विषयः । रङ्गनाथनामान्तरितस्य भगवतो विष्णोः महिष्याः लक्ष्मीदेव्याः स्तवात्मकोऽयं ग्रन्थः ।

No. 55. गोत्रप्रवरदर्पणः. By कमलाकरभट्टः. Substance, country-made paper, 19 x 4 inches. Folia, 22. Lines, 6 on a page. Extent, 500 çlokas. Character, Bengali. Date, ? Place of deposit, Calcutta, Çyāmapukura, Bābu Nagendranātha Vasu. Appearance, fresh. Prose. Incorrect.

Beginning. श्रीगणेशाय नमः ।

नारायणात्मज-श्रीमन्नामनाख्यस्य सूनुना ।
कमलाकरसंज्ञेन गोत्रप्रवरनिर्णयः ।
क्रियते विदुषां प्रीत्यै प्रत्यागागोत्र सर्वशः ॥
तत्र सगोत्राय दुहितरं न दद्यात् : असमानप्रवरैर्विवाह इत्यापस्तम्ब-गौतमाचार्य्यैः सगोत्रा सप्रवरा निषिद्धा । इत्यादि ।

End. गोत्रजत्वं परित्यज्य पालयेच्चापि गोत्रजं ।
अज्ञानादेव वै स्पृशेत् निर्भिर्मैस्तु कश्यप ॥ इति ।
तच्छेविषयोपलब्ध्या व्यादिनयनेन योजनिति दिक् ॥

Colophon. इति श्रीकमलाकरभट्टकृत-गोत्रप्रवरदर्पणः समाप्तः ॥ ० ॥

विषयः । असमानगोत्रादिविवाहदोषकथनमुखेन गोत्रप्रवरादिनिरूपणम् ।

No. 56. गोत्रप्रवरविवेकः. (धर्म्मप्रदीपान्तर्गतः) By धनञ्जयः. Substance, country-made paper, 14 × 3 inches. Folia, 3. Lines, 5 on a page. Extent, 42 çlokas. Character, Bengali. Date, ? Place of deposit, District Ḍhākā, Post Office, Rūpaganja, Nāorā, Paṇḍita Çivacandra Bhaṭṭācāryya. Appearance, old. Prose. Generally correct.

Beginning. श्रीदुर्गायै नमः ।

अथ गोत्रप्रवरविवेकः ।
जमदग्निर्भरद्वाजो विश्वामित्रात्रिगौतमाः ।
वशिष्ठकाश्यपागस्त्या मुनयो गोत्रकारिणः ॥
एतेषां यान्यपत्यानि तानि गोत्राणि मन्यते ॥
एतदुपलक्षणम् । अन्येषामपि दर्शनात् । प्रवरस्तु गोत्रप्रवर्त्तकस्य मुने-र्व्यावर्त्तको मुनिगणः । जमदग्निगोत्रस्य जमदग्नि और्व्व वशिष्ठाः । भरद्वाज-गोत्रस्य भरद्वाज-आङ्गिरस-बार्हस्पत्याः । विश्वामित्रगोत्रस्य विश्वामित्र-मरीचि-कौशिकाः । अत्रिगोत्रस्य अत्रि-आत्रेय शातातपाः । इत्यादि ।

End. कुम्भकरिगोत्रस्य कम्भकरि अवार-नैध्रुव आङ्गिरस-बार्हस्पत्याः । एवमन्ये अवधारणो ज्ञातव्याः । विष्णुवृद्धिगोत्रस्य विष्णुवृद्धि-आङ्गिरस-बार्हस्पत्याः ॥

Colophon. इति धनञ्जयकृते धर्म्मप्रदीपे गोत्रप्रवरविवेकः ॥ इति श्रीदुर्गा ॥

विषयः। गोत्रकथनम्। प्रवरकथनम्। जमदग्निप्रभृतिसप्तर्षिगोत्राणां प्रवरकथनम्। मतभेदमाश्रित्य केषाञ्चिद्गोत्राणां प्रवरस्य द्वैविध्यकथनं च।

No. 57. **गोपालपञ्चाङ्गम्.** (**गोपालपटल-गोपालमन्त्रपद्धति गोपालसहस्रनाम-गोपालकवच-गोपालस्तवराजात्मकम्**) Substance, country-made paper, 7×4 inches. Folia, 104. Lines, 5 on a page. Extent, 100 çlokas. Character, Nāgara. Date, ? Place of deposit, Mahārājā's Library, Hātuā. Appearance, new. Verse. Generally correct.

Beginning. ॐ श्रीगणेशाय नमः। शुभम्।
ॐ गोपीजनमाले प्रवदेद् वल्लभायाग्निसुन्दरी।
अयं दशाक्षरो मन्त्रो दशाक्षरफलप्रदः॥
अथ पूजाप्रकारकम्। इत्यादि।

End. राजन × × × मेति भवेत् सर्व्वजनप्रियः।
अवश्यं श्रियमाप्नोति स वाग्मी जायते ध्रुवम्॥

Colophon. इति श्रीगौतमीयतन्त्रे गोपालस्तवराजः समाप्तः॥

विषयः। षडङ्गन्यास-ध्यान-बिन्दुबीज कामबीज-षडक्षरमन्त्रात्मकगोपालपटल-गोपालमन्त्रपद्धति—सनत्कुमारमन्त्रोद्धारपार्वतीसंवादमयगोपालसहस्रनाम—सनत्कुमारसंहितान्तर्गतत्रैलोक्यमङ्गलनामगोपालकवच-गौतमीतन्त्रान्तर्निर्दिष्टगोपालस्तवराजात्मकोऽयं ग्रन्थः॥

No. 58. **गोपालसहस्रनामभूषणम्.** By **दयालुशर्म्मा.** Substance, country-made paper, 16×5 inches. Folia, 31. Lines, 16 on a page. Extent, 1,200 çlokas. Character, Nāgara. Date, Sᴍ. 1885. Place of deposit, District Medinipura, Candrakoṇā, Bhārata Rāmānuja Dāsa. Appearance, tolerable. Prose. Correct.

Beginning. श्रीमते रामानुजाय नमः। श्रीविद्यागुरवे नमः।
ॐ नमः श्रीभुवनेश देवाय दुरितच्छिदे। (?)
कृष्णाय यदुपश्रेष्ठ गुरवे बुद्धिशालिने॥
विष्णोर्नामसाहस्रभूषणं गोपिकापतेः।
श्रियः श्रियदया × × र्थे दाक्षिण्यमनसाद् विभुः॥
जयजय + + + + + ।

इह खलु सकलभुवनमङ्गलमनवेकसरवचरया पञ्चरापिंतवशुमतीमण्डला गौरी निजस्वामिनं शङ्करं जगतां सुखकरं शिवं पृच्छति तदनन्तरञ्च- निन्दतीति शङ्कराभिप्रायदत्यन्तशनित्रानुकूलयापारानया गौरीति शाब्द- बुद्धेरित्यादि ॥

End. हे महादेवि तस्य ग्टहे सदा सर्व्वस्मिन् काले श्रीगोपालो देवः वसेत् यस्य गेहे नाम्नां सहस्रमिति पुजितमपि तिष्ठति किं पुनरभ्यसनमिति शिवम् ।
इति श्रीगोपालसहस्रनामस्तोत्रं विहतं समाप्तम् ॥
वृद्धो शुद्धिमतो निरीक्ष्य नितरां गौड़ान् क्रियासु स्थिरान्
प्रायो द्राविड़भूसुरानिति यदोर्वंशावतंसो विभुः ।
शाम्भवाजनयात्युपासनपरानवानयन्भूसुरां-
स्ताकश्रीपतिवासिनोऽथ सवितुर्भगान्नुरूपान् भुवि ॥
सारस्वताः कान्यकुब्जा गौड़ा उत्कलमैथिलाः ।
पञ्चगौड़ाः समाख्याता विन्ध्यस्योत्तरवासिनः ॥

+ + × +

नाम्नाम् विवरण यादवेन्द्र जगतां नाथेन्द्रदर्पापहम्

\+ + + + ।

\+ + + + +

श्रीनाथ यदयानिषे दयितया नाथाम् समाधाम् कुरु ॥

Colophon. इति श्रीभगवदर्पितसर्व्वस्वेन भूदेवशर्म्मशिष्येण मिश्रश्रीमद्दयालुशर्म्मणा विरचितं श्रीगोपालसहस्रनामभूषणं समाप्तम् ॥ संवत् १८८५ ॥

विषयः । गोपालसहस्रनामस्तोत्रस्य व्याख्यानम् ।

No. 59. गोपालसहस्रनामविहृतिः. Substance, country-made paper, 13 × 5 inches. Folia, 52. Lines, 5 on a page. Extent, 150 çlokas. Character, Nāgara. Date, ? Place of deposit, Mahārājā's Library, Hātuā. Appearance, fresh. Prose. Generally correct.

Beginning. श्रीगणेशाय नमः ।
ॐ नमः श्रीभुवोरस्य देवाय दुरितच्छिदे ।
लक्ष्माय तदुपास्ये गुरवे बुधिशालिने ॥

त्रिकोर्वेर्नामसाहस्रभाष्यं श्रीगोपिकापतेः ।

शिवः शिवदृशांसोमैर्दातिश्रमनताद्विभुः ॥ इत्यादि ।

End. यत्र गेहे नाम्नां सहस्रमिति पूजितमपि तिष्ठति किं पुनरभ्यस्तमिति ॥

Colophon. इति श्रीगोपालसहस्रनामविवृतिः समाप्ता ॥

विषयः । गोपालसहस्रनामव्याख्यानम् ।

No. 60. **गौरगणोद्देशदीपिका.** By **कविकर्णपूरः.** Substance, country-made paper, 13 × 5 inches. Folia, 10 Lines, 13 on a page. Extent, 325 çlokas. Character, Bengali. Date, ? Place of deposit, Seyādsol *viâ* Rāṇigañja Çrīcandranānda Ṭhākura. Appearance, old. Verse. Generally correct.

Beginning. श्रीश्रीराधाकृष्णाभ्यां नमः ।

यः श्रीवृन्दावनभुवि पुरा सच्चिदानन्दसान्द्रो

गोपालीभिः सहरसविधिभिः श्यामधामा नवर्णं ।

तासां भावत् इह तरपरीरम्भभेदैः किं

गौराङ्गः स न जयति नवद्वीपमालम्बमानः ॥ इत्यादि ।

End. गौराङ्ककामनाश्रस्थौ चिरञ्जीवतुतोषणौ ।

गयेन × × गुर्व्वाज्ञामिति प्राज्ञानुसारतः ॥

श्रीश्रीनाथस्य पूर्व्वाज्ञा मया न प्रकटीकृता ।

+ + कारपरीपाट्या यो भागवतसंचिता ॥

कुमारहट्टे यत्कीर्त्तिः कृष्णदेवो विरयाम (?)

× × महात्मा: श्रमभङ्गभूता-

श्चे मेऽपराधं कृपया क्षमन्तु ।

गुणान् विनिर्णीय सतां स + +

श्चेत्प्रभेदाः कथितुं न शक्ताः ॥

गौरांशकेभ्यः प्रकटाविकेभ्यो

विशेषतो वैष्णवः + + ।

गोप्यः प्रयत्नात्सततविद्भ्यो

देयः सदा गौरपदाश्रयेभ्यः ॥

श्रीगौराङ्गगणोद्देशदीपिका रचिता मया ।
दीव्यतां परमानन्दसन्दोहा भक्तवेश्मनि ॥
शाकेवसुधयमिनेन युक्ते + ×
पञ्चो ममाविरभवत् कथमस्य यत्नात् ।
चैतन्यचरितामृतमग्नचित्तैः
शोध्यः नितगौरगणाख्य एषः ॥ (?)

Colophon. इति श्रीकविकर्णपूरविरचिता श्रीगौराङ्गगणोद्देशदीपिका समाप्ता ॥ ० ॥

विषयः । नित्यानन्दाद्वैतादिसकलगौराङ्गपार्षदनामादिनिरूपणम् ।

No. 61. चन्द्रदूतम्. By श्रीकृष्णचन्द्रतर्कालङ्कारः. Substance, country-made paper, 14×3 inches. Folia, 14. Lines, 4 on a page. Extent, 112 çlokas. Character, Bengali. Date, ? Place of deposit, Āḍāihājār, District Ḍhākā, Paṇḍita Candrakānta Vidyālaṇkāra. Appearance, new. Verse. Correct.

Beginning. ॐ नमो गणेशाय ।
रामो रामाभिरामो दमितकरभदैत्यारामाभिरामो-
पम्नो मोमुह्यमानो झटिति वियति तं वीक्ष्य चन्द्रं तदीयैः ।
सूर्योऽयं वा स्मरो वा स्मररिपुरिति वा सर्वैर्विभाति
प्रायेणोवक्त्रचन्द्रः किमु गगनचरश्चर्चयामास चैतत् ॥
नायं सूरः कुवलयवपुर्न स्मरः स्वच्छकान्त्या
मारप्रादुर्भवनवचनो न स्मरारि ... ... ।
न प्रायेणोत्तुवदनमणी दूरगो यत् ... ...
जाने प्राणप्रणयविकलो दुःखमग्नो मृगाङ्कः ॥ इत्यादि ।

End. इति निगदितवाक्यः प्रेमभावः मृगाङ्कं
मदनशरचताङ्गो वर्षिता रिङ्गमाणः ।
विरचलसविलेन प्रेमवारिप्रपूर्णो
रघुवरकुलसिंहः सानजे सम्पपात ॥
इति कतिपयवेलाः संस्थितो मूर्च्छितात्मा
किमिति किमिति वाक्यैर्बोधितो लक्ष्मणेन ।
झटिति करिकरोधैः चालितामाश दृष्टा
शिव शिव निदितात्मा निश्वयामास रामः ॥

Colophon. इति श्रीगोपीकान्तभट्टाचार्यात्मज-श्रीकृष्णचन्द्रतर्कालङ्कारविरचितं चम्पू-
कुसुमचापाख्यं समाप्तम् ।
मत्काव्यपीयूषरसप्रमोदो येषां ... ... ।
रटन्तु ते मत्कृतकाव्यमेतत् श्रीराम ... कोमलाङ्गम् ॥
श्रीहरिकृष्णशर्मणो लिपिरेषा पुस्तिका च ।

विषयः । सीतां प्रति रामस्य कुसुमचापेन चन्द्रमसः प्रेषणम् ।

No. 62. चम्पूभारतम् . By अनन्तभट्टः. Substance, country-made paper, 14×3½ inches. Folia, 89. Lines, 7 on a page. Extent, 1869 çlokas. Character, Bengali. Date, ? Place of deposit, Vẽdo, Post Office Raghunāthapura, District Mānabhūma Veŋkata, Varadācāryya Gosvāmi, Appearance, tolerable. Prose and verse. Incorrect.

Beginning. कल्याणं वो विधत्तां करकमलयुगीलोलकोलम्बमाला-
लोलालोलम्बकोलाहलमुखरितदिक्चक्रवाकाम्बराशम् ।
प्रत्नं वेदसारं सततपरिचलन्नृत्यशालप्ररोहं
कुलाङ्कुरचिहश्रीपीठरविहतपञ्चाद्यङ्कभूमाभुजङ्गः ॥ (?) इत्यादि ।

End. श्रीरेदेव्या चकितमिलद्गोवर्धनोर्ध्वं दिपार्श्वे
साध्वीयां ममसवहतां सन्धाभोऽश्वसूयाम् ।
तत्राध्यासं नियमपरश्रीरामचारावमेधं (?)
... ... ॥
रात्रौ मौलिपरम्परां चरणयोः पातौ प्रदानमियं
बुद्धो रणेन योद्धयं कृन्ह तपां सत्यं रसप्रायवो । (?)
वाग्भौ सागरमेखलां वसुमतीं मत्ते किरीटं सुधा
कुर्वन्मर्त्यतनूभवचिरमवौ गोपायति स प्रजाः ॥ * ॥

Colophon. इत्यनन्तभट्टस्य कृतौ चम्पूभारते द्वादशस्तबकः समाप्तोऽयं ग्रन्थः ॥

विषयः । संक्षेपेण महाभारतीयविषयस्य कथनम् ।

No. 63. चिकित्सादर्पणः. Substance, country-made paper, 14×5 inches. Folia, 313. Lines, 10 on a page. Extent, 9390 çlokas. Character, Bengali. Date, ? Place of deposit, Vākule, Post Office Sūlataḍā, District Vẽkuḍā. Bābu Balarāma Caudhuri. Appearance, tolerable. Verse. Generally correct.

Beginning. ॐ नमः शिवाय ।

रोगमादौ परीक्षेत ततोऽनन्तरमौषधम् ।
ततः कर्म भिषक् पश्चात् ज्ञानपूर्वं समाचरेत् ॥
औषधा नीरुजाः सर्व्वे मन्त्रयित्वा प्रदापयेत् ।
तेन सर्व्वं प्रयच्छन्ति आयुरारोग्यमेव च ॥
अथातो दूषिकाचरणविधिमाह ।
अभावारणमेकान्ते प्रभाते मन्त्रयुक्तितः ।
संयाज्ञमौषधेनैव न चेद्भवति कारुवत् ॥ इत्यादि ।

End. कोषातकी नीलकथा लाङ्गली चन्द्रेविका ।
चक्रमर्द्दालतानाकन्दकाकमाचीरविप्रिया ।
विष्णुक्रान्ता वशिघ्रघ्नी विदारी भृङ्गराट् पटुः ॥

Colophon. अतःपरं खण्डितम् ॥ ० ॥

विषयः । औषधप्रयोगकरणादिनिरूपणम् । भेषादिज्वराङ्कुशनिरूपणम् । वृहत्कुण्डादि-कथनम् । काञ्जिकरसादिनिरूपणम् । वारवद्धिकथनम् । लघुगङ्गाधरचूर्णादिनिरूपणम् । प्रदरादिचिकित्सा । मधाश्रुवड्यादिनिरूपणम् । शतावरीघृतादिनिरूपणम् । मूत्रादि-चिकित्सा । उदररोगादिचिकित्सा । निर्गुण्डीतैलादिनिरूपणम् । कुष्ठरोगचिकित्सादिः । कर्णरोगादिचिकित्सा । शिरोरोगादिचिकित्सा च ॥

No 64. चित्रकूटमाहात्म्यम्. Substance, country-made paper, 8 × 5 inches. Folia, 40. Lines, 11 on a page. Extent, 880 çlokas. Character, Nāgara. Date, Sм. 1933. Place of deposit, Mahārājā's Library, Hātuā. Appearance, new. Verse. Correct.

Beginning. श्रीमते रामानुजाय नमः ।

रामं कामाभिरामं रघुकुलतिलकं सीतया शोभनीयं
श्यामं भक्ताभिरामं सजनभयहरं वामदेवाभिवन्द्यम् ।
कामं कामाभिरामं कलिकलुषहरं कामदं कामदात्री
श्रीमद्वन्दे लोकाभिरामं दशरथतनयं रावणारिं रमेशम् ॥
यतः सर्व्वाणि भूतानि प्रतिभान्ति स्थितानि च ।
यत्रैवोपशमं यान्ति तस्मै सत्यात्मने नमः ॥

... ...

श्रुत्वा रामायणं कृत्स्नं रामचारित्रभूषितम् ।
मुमुक्षुं परिपप्रच्छ शाण्डिल्यो भगवानृषिः ॥

शाण्डिल्य उवाच ।

श्रुतं मया कृपासिन्धो जगद्दुरितनिवारणम् ।
अधुना श्रोतुमिच्छामि तीर्थमाहात्म्यमुत्तमम् ॥
चित्रकूटो गिरिश्रेष्ठः श्रीरामपदभूषितः ।
यस्मिन् श्रीजानकीनाथो रमते सर्व्वदैव हि ॥
माहात्म्यं श्रोतुमिच्छामि रहस्यं मुनिसत्तम ।
भवता परमैश्वर्य्यं श्रीरामस्य गिरेः प्रभो ॥ इत्यादि ।

End. माहात्म्यमेतत् कथितं पुरातनं वाल्मीकिनोक्तं सुखधान्यवर्द्धनम् ।
शृण्वन्ति गायन्ति स्मरन्ति ये नरास्ते रामभक्तिं सततं लभन्ते ॥

Colophon. इति श्रीवृहद्रामायणे श्रीचित्रकूटमाहात्म्ये समस्ततीर्थवर्णनं नाम षोडशो-
ऽध्यायः समाप्तः । जेठ वदि संवत् १८११ वचनाम श्रीचित्रकूट ।

विषयः । चित्रकूटमाहात्म्यकीर्त्तनम् । प्रसङ्गतः सर्व्वतीर्थानां माहात्म्यकीर्त्तनञ्च ।

No. 65. चैतन्यचन्द्रामृतम् . By प्रबोधानन्दसरस्वती . Substance country-made paper, 13 × 3 inches. Folia, 37. Lines, 3 on a page. Extent, 277 çlokas. Character, Bengali. Date, ? Place of deposit, Seyāḍsol, District Vardhamāna, Çrī Candranātha Ṭhākura. Appearance, tolerable. Prose and verse. Generally correct.

Beginning. श्रीगौराङ्गः शरणम् ।
सुमनं चैतन्याकृतिमतिविमर्य्यादपरमा-
द्भुतौदार्य्यं वर्य्यं व्रजपतिकुमारं रसयितुम् ।
विशुद्धस्वप्रेमोन्मदमधुरपीयूषलहरीं
प्रदातुं चान्येभ्यः परपदनवद्वीपप्रकटम् ॥ इत्यादि ।

End. अश्लेषादिमयाचमञ्जलिमापि भवाम्बुः ।
सुगन्धाश्चोदितं श्रुत्वा चिन्मोरलं भविष्यति ॥

दृष्टं न ज्ञातं गुरवो न दृष्टा
विवेचितं नापि बुधैः सुबुद्ध्या ।
यथा तथा जल्पतु बालभावात्
तथैव मे गौरहरिः प्रसीदतु ॥ ० ॥

Colophon. इति श्रीप्रबोधानन्दसरस्वतीगोस्वामिना विरचितं श्रीमच्चैतन्यचन्द्रामृतं सम्पूर्णम् । श्रीश्रीगौरहरिश्चैतन्य ॥

विषयः । श्रीचैतन्यदेवस्य स्तवः ।

No. 66. **चैतन्यचन्द्रामृतव्याख्या . (रसिकास्वादिनी) .** Substance, country-made paper, 12 × 4 inches. Folia, 40. Lines, 11 on a page. Extent, 1,320 çlokas. Character, Bengali. Date, ? Place of deposit, District Ḍhākā. Uthuli, *Çri* Dinabandhu Gosvāmī. Appearance, old. Prose. Generally correct.

Beginning. श्रीकृष्णचैतन्यचन्द्राय नमः ।
नत्वा दृष्टप्रकाशं स्वगुरुवरमथाश्रीहरिं चारिपद्मे
केनाप्यानन्दि-नाम्ना प्रकटयपटिका रच्यतेऽनर्घ्यबुद्ध्या ।
टीका चैतन्यचन्द्रामृतरसरसिकास्वादिनी वैष्णवानां
देवा श्रीनाथिवासन्कुशलनुजघटा मोचिनीव ... ॥ इत्यादि ।

End. ननु प्रथमादिपूर्वकप्रेमामृतवर्णितं सूचितम् ।
प्रेमनाम ... स्वादि श्रीवृन्दावनमाधुरीम् ।
राधिकाच विज्ञानीयात् को वा गौरहरिं विना ॥ * ॥

Colophon. इति श्रीचैतन्यचन्द्रामृतेऽवतारमहिमप्रकाशे विंशतिपद्यात्मके रसिकास्वादिन्यां टीकायां संख्यो विभागः ॥

विषयः । चैतन्यचन्द्रामृतस्य व्याख्यानम् ।

No. 67. [illegible] Substance, country-made paper, 6 × 3 inches. Folia, 12. Lines, 8 on a page. Extent, 115 çlokas. Character, Nāgara. Date, ? Place of deposit, Benares City, Gobinda Bhaṭṭa Solāpurkār. Appearance, old. Prose and verse. Correct.

Beginning. श्रीगणेशाय परापर्याय श्रीकृष्णाय नमः । ॐ ।
म य र स त ज भ न ल ग संमितं भ्रमति वाङ्मयं जगति यस्य
स जयति पिङ्गलनागः शिवप्रसादाद्विशुद्धमतिः ।
त्रिगुरुर्विद्धि मकारं लघ्वादिसमन्वितं यकाराख्यं
लघुमध्यमन्तरे यं सकारमन्ते गुरुनिबद्धम् ॥ इत्यादि ।

End. शेषः प्रचित इति । यथानुक्तं माया । द्विकोष्ठो । त्रिको । चतस्रा
स्त्रिकाः वसवश्चिकाः ।

Colophon. इति छन्दः समाप्तम् ॥

विषयः । छन्दसां निर्णयेन कथनम् ।

No. 68. जन्मचन्द्रिका . Substance, palm leaf $15 \times 1\frac{1}{2}$ inches. Folia, 59. Lines, 3 on a page. Extent, 463 çlokas. Character, Bengali. Date, ? Place of deposit, Kalasakāṭi *viâ* Barisāl, Paṇḍita Kāçiçvara Tarkālaṇkāra. Appearance, old. Verse. Generally correct.

Beginning. ॐ नमः सूर्य्याय । अथ जन्मचन्द्रिका लिख्यते । अथ पापसौम्यग्रह-
निर्णयः । क्षीणेन्द्वर्क-सौराराः पापाः सौम्यास्ततोऽपरे । इत्यादि ।

End. मृत्युस्थाने स्थितो जीवो रिपुगेहे विधोः सुतः ।
एष मरणदो योगो यदि मकरगो भवेत् ॥

Colophon. इति जन्मचन्द्रिका समाप्ता ॥

विषयः । पापादिग्रहनिर्णयः । ग्रहदृष्ट्यादिकथनम् । ग्रहक्षेत्रादिनिरूपणम् । ग्रहाणा-मुच्चनीचादिकथनम् । ग्रहाणां मूलत्रिकोणादिकथनम् । नाक्षत्रिकदशादिकथनम् । ग्रहाणां जौपुरचक्रज्ञानम् । योगादिकथनञ्च ॥

No. 69. जातविद्याद्यादिनिर्णयः . By विद्यार्णवः . Substance, country-made paper, $13 \times 2\frac{1}{2}$ inches. Folia, 35. Lines, 5 on a page. Extent, 600 çlokas. Character, Bengali. Date, ? Place of deposit, Ākiādhala, Post Office Lohajaṇga, District Ḍhākā, Paṇḍita Kāçinātha Tarkālaṇkāra. Appearance, old. Prose. Generally correct.

Beginning. ॐ नमः श्रीहर्य्याय ।

प्रणम्य परमानन्दं ब्रह्मं त्रिभुवनेश्वरम् ।
वक्ष्ये त्रियार्थको विद्वान् ज्ञानरिष्टादिनिर्णयम् ॥
आदौ प्रश्ननिरूपणम् । दीपिकायाम् ।
अश्विनी-मघ-मूलानां त्रिको गण्डान्तनाडिकाः ॥ इत्यादि ।

End. अधिकतमात् शेषो नास्ति ।

विषयः । प्रश्नादिनिरूपणम् । जन्मस्थानादिनिरूपणम् । ज्ञानकनिरोधानादि-निरूपणम् । दृष्टाधिपादिकथनम् । सूर्यादिग्रहवज्ञाननिरूपणम् । रिष्टादिनिरूपणञ्च ।

No. 70. जानकीगीता. By श्रीहर्य्याचार्य्यः. Substance, country-made paper, 7½ × 4½ inches. Folia, 9. Lines, 11 on a page. Extent, 198 çlokas. Character, Nāgara. Date, ? Place of deposit, District Medinīpura, Candrakoṇā, Bharatarāmānuja Dāsa. Appearance, tolerable. Verse. Generally correct.

Beginning. श्रीमते रामानुजाय नमः ।

यावाप्यमर्पयति भक्तिभवेऽप्युदग्रं
प्रेमणि प्रदर्शयति पादसरोजशोभाम् ।
विघ्नं निवारयति या भजतां समन्तात्
सा जानकी विजयते कुलदैवतं नः ॥
विघुवमतातिमवाप निरीक्ष्य कान्तिं
क्षोभं करीन्द्रनिकरो गतिमाकलय्य ।
यस्या विलोक्य वदनं परितापमिन्दुः
सा जानकी रघुपतेर्मुदमातनोति ॥

× × × ×

मल्लार-रागे एकताली ताले ।
जय जय जानकि रघुपतिदयिते
विधि-शिव-सनक-मुखादिकमहिते ।
देवि भवदं तव कथया अभिलषिता
त्रिभुवनमुदया । ध्रु ॥ इत्यादि ।

End. जय जितदूषण खरकुलभूषण जय जय चरितचिते ।
जय कविकमलविरोचन सुन्दर जय जय मिथिलेचिते ॥
जय दशमुखमुखनिकरकृतामन जय जय युवतिमये ।
जय जय सदयहृदय सकलेश्वर जय जय नतचरणे ॥

+ + +

विद्याविभूषणयुतो हरिरत्ननाथ-
पादारविन्दमधुपो चरितं यथत ।
श्रीजानकीचरितगीतमुदप्रभावात्
तत् साधवः प्रतिदिनं मुदिताः पिबन्तु ॥

Colophon. इति श्रीचर्य्याचार्य्यविरचिते श्रीजानकीगीते आनन्दगीताम्बुजनन्दनो नाम षष्ठः सर्गः ॥

विषयः। श्रीतगोविन्दानुकारिणी श्रीजानकीविषयिणी गीतावलिः ॥

No. 71. जालन्धरमाहात्म्यम् (ब्रह्माण्डपुराणीयम्). Substance, country-made paper, 13 × 5 inches. Folia, 36. Lines, 10 on a page. Extent, 1,080 çlokas. Character, Nāgara. Date, Sm. 1839. Place of deposit, Mahārājā's Library, Hātuā. Appearance, new. Verse. Generally correct.

Beginning. श्रीगणेशाय नमः । शौनकाद्य ऊचुः ।
सूत सूत महाभाग सदागमविदाम्बर ।
धन्योऽसि कृतकृत्योऽसि यस्य ते मतिरीदृशी ॥
जालन्धरस्य माहात्म्यं भाषितं श्रुतसत्तम ।
पुनश्च श्रोतुमिच्छामस्त्वत्तः किञ्चिन्महामते ॥ इत्यादि ।

End. वक्तुमर्होऽसि सर्व्वं च किं वाच्यमिदं मया ॥

Colophon. इति श्रीब्रह्माण्डपुराणे जालन्धरमाहात्म्ये त्रयोदशोऽध्यायः । सम्वत् १८३९

विषयः। १ मे अध्याये विष्णुमाहात्म्यम् । २ ये अध्याये वायुमहाख्यापनम् । ३ ये अध्याये तत्र माहात्म्यकीर्त्तनम् । ४ र्थे–१३ शेषु अध्यायेषु जालन्धरमाहात्म्यादिकथनम् ।

No. 72. ज्योतिषरत्नं . By केशवतर्कपञ्चानन . Substance, country-made paper, 13×3 inches. Folia, 15. Lines, 7 on a page. Extent, 420 çlokas. Character, Bengali. Date, Sk. 1748. Place of deposit, Vākule *viâ* Sālataḍā, District Vākuḍā, Bābu Caṇḍicaraṇa Caṭṭopādhyāya. Appearance, tolerable. Verse. Generally correct.

Beginning. ॐ राधाकृष्णाभ्यां नमः ।

श्रीकृष्णं सच्चिदानन्दं प्रणम्य जगदीश्वरम् ।
विवाह ज्योतिषः श्लोकान् सञ्चिनोमि यथोचितम् ॥
तत्र सर्व्वकार्य्येषु वर्जनीयत्वात् प्रथमं वारवेला लिख्यते ।
रवेर्वेदं चतुः पञ्च सोमे सप्तद्वयं तथा ।
कुजे षष्ठं द्वितीयञ्च बुधे वाणतृतीयकम् ॥
गुरौ सप्ताष्टकञ्चैव चित्रलादि च भार्गवे ।
शनावाद्यन्तषष्ठञ्च वारवेला प्रकीर्त्तिता ॥ इत्यादि ।

End. ग्रहणाभिदंशां कृत्वा नवभिर्भागमाचरेत् ।
लब्धा मासास्तु नक्षत्रं पूरयित्वा तु विंशता ॥
चतुर्गुणं दिनं लब्धं नक्षत्रे चरिपूरिते ।
नवभिश्च हृते लब्धा ज्ञेया दण्डास्तदन्तरे ॥
ज्योतिःशास्त्रसमाब्धिभ्योः सारात्सारतरं कृतम् ।
सम्यक्त्वमेतत् सततं सर्व्वत्रोपयोगि यत् ॥ * ॥

Colophon. इति श्रीकेशवतर्कपञ्चाननभट्टाचार्य्यविरचितं ज्योतिषरत्नं समाप्तम् ॥ * ॥
शकाब्दाः १७४८ ।

विषयः । वारवेलाकथनम् । रिक्तादिकथनम् । चन्द्रतारावेधशुद्धादिकथनम् । नक्षत्राणां देवतानिरूपणम् । अमृतयोगादिकथनम् । विवाहविहितनक्षत्रादिनिरूपणम् । सप्तशलाकावेधादिनिरूपणम् । पुनर्यात्रादिकथनम् । नववध्वागमनकालादिकथनम् । ऋतुस्नानादिनिरूपणम् । नामकरणान्नप्राशनादिकालनिरूपणम् । तिथिदग्धादिकथनम् । यात्रागमनादिकथनम् । बीजवपनादिनिरूपणम् । रथ्यादिभोगकालनिरूपणञ्च ।

No. 73. ज्योतिःसारः . By श्रीकृष्णदेवशर्म्मतर्कवागीशभट्टाचार्य्यः . Substance, country-made paper, 17×3½ inches. Folia, 92. Lines, 7 on a page. Extent, 2,576 çlokas. Character, Bengali. Date, ? Place of deposit, District Medinīpura, Rādhānagara, Paṇḍita Guruprasanna Vidyāratna. Appearance, tolerable Prose and verse. Correct.

Beginning. श्रीकृष्णं नमस्कृत्य ।

श्रीसूर्य्यं विघ्नराजञ्च श्रीगुरुं श्रीरघूत्तमम् ।
नत्वा वदे कृष्णदेवो ज्योतिःसारं सतां मुदे ॥
प्रकाश्यते प्रदीपेन वर्त्ममानघटादिकम् ।
ज्योतिःशास्त्रप्रदीपेन चित्रं कालत्रयोदितम् ॥
सप्तविंशतिभिर्ज्योतिश्चक्रं स्तिमितवायुगम् ।
तदर्कांशो भवेद्राशिर्नवर्क्षचरणाङ्कितः ॥

अस्यार्थो यथा,—अश्विन्यादिसप्तविंशतिनक्षत्रै ज्योतिश्चक्रं भवति तच्चक्रं स्तिमितवायुगं स्थिरेण वायुविशेषेण धृतम् । तस्यार्कांशो द्वादशांशो अश्विन्यादिनक्षत्रनवपादाङ्कितो राशिर्भवेत् । तथाच अश्विन्यादिसप्तविंशानां भानां नवनवाङ्घ्रिभिरेकैकराशिर्मेषादिद्वादशैव ते ॥ इत्यादि ॥

End. अतएव विष्णुपुराणम् ।

सुते सकलकल्याणभाजनं यत्र जायते ।
पुरुषं तमजं नित्यं व्रजामि शरणं हरिम् ॥
रिक्तयो व्यतिपाताश्च येऽन्ये सन्तोतिसम्भवाः ।
ते नामस्मरणाद्विष्णोर्नाशं यान्ति महात्मनः ॥
विदेशगतभ्रातुरन्वेषणाय न गन्तव्यम् ।

विष्णुपुराणम् ।

ततः प्रभृति वै भ्राता भ्रातुरन्वेषणे द्विज ।
प्रयातो न पश्यति तथा तत्र कार्य्यं विजानता ॥
ततः प्रभृति न भ्रातुः कनीयान् मार्गमिच्छति ।
अन्विष्य दुःखमाप्नोति तेन तत्परिवर्जयेत् ॥
इति यात्राप्रकरणं समाप्तम् ।

Colophon. इति महामहोपाध्याय—श्रीकृष्णदेवस्मार्त्तवागीशभट्टाचार्य्यविरचितो ज्योतिःसारः समाप्तः ॥

विषयः । राशिनिरूपणम् । केन्द्रपर्य्यायतत्स्थाननिरूपणम् । ग्रहवर्षकथनम् । दिनाधिपनिरूपणम् । दिक्पतिकथनम् । गुणस्वाधिपकथनम् । जात्यधिपकथनम् । वेदाद्यधिपकथनम् । दुष्टतिथिनिरूपणम् । ग्रहचन्द्रादिशुद्धिनिरूपणम् । जातक-ग्रहप्रवासादिजातकयोगप्रभृतिनिरूपणम् । पापपरिहारकथनम् । रिष्टिभङ्गादिनिरूपणम् । द्विग्रहयोगफलनिरूपणम् । अन्नप्राशनादिनिरूपणम् । ऋतुप्रभृतिफलनिरूपणम् । यात्राप्रकरणञ्च ॥

No. 74. ज्योतिःसारः. By महेशपञ्चानन. Substance, country-made paper, 17 × 3 inches. Folia, 26. Lines, 5 on a page. Extent, 650 çlokas. Character, Bengali. Date, ? Place of deposit, Kājoḍā, District Bardhamāna *viâ* Aṇḍāl, Paṇḍita Mādhava Bhaṭṭācāryya. Appearance, tolerable. Prose. Generally correct.

Beginning. ॐ नमो विवस्वते ॥

प्रणम्य भास्करं देवं बालकानां हितैषिणा ।
क्रियते श्रीमहेशेन सारो ज्योतिषि यत्नतः ॥
वैशाखो ज्येष्ठ आषाढ़ः श्रावणो भाद्रसंज्ञकः ।
आश्विनः कार्त्तिको मार्गः पौषो माघस्तथैव च ॥
फाल्गुनश्चैव इत्येव मासा द्वादश विश्रुताः ।
इति माससंज्ञा ॥ इत्यादि ।

End. मेषोत्तरापुष्यधनिष्ठयाहर्पिषोऽम्बुदे + वचचे शुभेऽर्के
वारे कुम्भेन्दुहस्यतीनां शुभप्रदः स्यात् सततः प्रकाशः ॥ * ॥

Colophon. इति महेशपञ्चाननविरचितो ज्योतिःसारः समाप्तः ॥ * ॥ श्रीहरिः ।

विषयः । मासराशिसंज्ञादिनिरूपणम् । अमृतादियोगनिरूपणम् । रविचन्द्रादिशुद्धिनिरूपणम् । यात्रिकतिथिनक्षत्रादिनिरूपणम् । तिथिनक्षत्रादिकथनम् । क्रेकाचक्रचक्रादिः । जन्मलग्नादिनिर्णयः । चन्द्रादीनां स्फुटदशानिरूपणम् । वर्षफलजनिताकालकथनम् । विवाहनक्षत्रादिकथनम् । गण्डपादादिनिरूपणम् । वास्तुप्रकरणम् । गृहप्रवेशादिकालनिरूपणञ्च ।

No. 75. ज्योतीरत्नम्. By गोपालचक्रवर्ती. Substance, country-made paper, 16 × $2\frac{1}{2}$ inches. Folia, 154. Line, 5 on a page. Extent, 3,850 çlokas. Character, Bengali. Date, Sk. 1631. Place of deposit, District Medinipura, Post Office Çirṣā, Yadupura, Paṇḍita Rājendralāla Gosvāmī. Appearance, old. Prose and verse. Generally correct.

Beginning. ॐ नमः श्रीकृष्णाय ।

लक्ष्मीशेशविरिञ्चि-हररजनीजानीन्दुजसूर ++ वा-
गीशा स्फु ++ नाकिराजनिचितो भूर्ज्ञा प्रथमाम्बिकाम् ।

ज्योतीरत्नमिदं तनोति सुधियां मोदाय नानागमात्
संग्रह्याखिलसज्जनांश्च विजिवरो गोपालनामा कृती ॥
वराहादिकृतान् ग्रन्थानालोक्य बहुशो मया ।
निरूप्यते कर्मकाण्डः सविशेषः सतां मुदे ॥
स्वरूपं राशिचक्रस्य नक्षत्राणां च कीर्तनम् ।
देवताकीर्तनं तेषां नक्षत्रे + + + + ॥ इत्यादि ।

End.

ग्रन्थागमं सुनिपुणं कविचन्द्रपादात्
योऽधीत्य तच्च + + समतं यतानीत् ।
कात्यादिशास्त्रनिवहेषु तथा × ×
यः सर्वदा चरणयद् बहुशस्तु पचात् ॥
ज्योतीरत्नमिदं तस्य + + + + ।
नानाग्रन्थेषु यत्नेयं + + + + ॥
वेदाङ्कबाणावनि १५९४ संमितेऽब्दे
शाके द्विनेत्रे प्रमदां गते च ।
गोपालशर्मा समपूरि शास्त्र-
मिदं मुदा रूपवता + + + + ॥

Colophon. इति श्रीकविचन्द्रचरणारविन्दद्वन्द्वनिःस्यन्द + + + मधुव्रत-श्रीगोपाल-चक्रवर्त्तिविरचितं ज्योतीरत्नं सम्पूर्णम् ॥ श्रीरामः शरणम् । शकाब्दा १६११

विषयः । राशिलक्षणनिरूपणम् । सप्तविंशतिनक्षत्रघटितराशिमण्डलनिरूपणम् । लग्न-स्थाननिरूपणम् । कालाशुद्धिविवेचनम् । चन्द्रताराशुद्धिविवेचनम् । पुंसवनादिकृत्य-निरूपणम् । कृषिकर्मादिनिरूपणम् । दक्षिणानादिनिरूपणम् । शुभकर्मादिनिरूपणम् । शक्रोत्थानादिप्रकरणनिरूपणम् ॥

No. 76. तत्त्वानुसन्धानम् . (अद्वैतचिन्ताकौस्तुभनामकटीकासहितम्)

Substance, country-made paper, 14 × 5½ inches. Folia, 147. Lines, 12 on a page. Extent, 5,292 çlokas. Character, Nāgara. Date, ? Place of deposit, Mahārājā's Library, Hātuā. Appearance, new. Prose and verse. Correct.

Beginning. मूलम् । वृत्तिर्नामविषयचैतन्याभिव्यञ्जकोऽन्तःकरणाज्ञानयोः परिणाम-विशेषः । अभिव्यञ्जकत्वं नामापरोक्षव्यवहारजनकत्वमावरणपरिणामो नाम ।

इत्यादि ।

टीकायाः प्रारम्भवाक्यम् । श्रीकृष्णाय नमः ।

प्रमातारं मानं फलमपि च मेयं त्रिजगतां
नियन्तारं जीवं विगलितभिदं ब्रह्ममनघम् ।
यमाचार्यागीन्द्रा अहमनुसमाश्रयणतो
नमामस्तं कृष्णं मनुजवति ... कमलम् ॥

तत्त्वमस्यादिवाक्यजन्याखण्डापरोक्षवृत्त्या ज्ञाननिवृत्तिरानन्दावाप्तिश्च भवतीत्युक्तं तत्र केयं वृत्तिः किं वा तत्र प्रमाणं कथं वा तदुत्पत्तिः कृत्या वा किं प्रयोजनमित्याकाङ्क्षायां प्रमाप्रमाभेदेन द्विविधां वृत्तिं निरूपयितुं प्रथमां वृत्तिं लक्षयति वृत्तिर्नामेति । इत्यादि ।

End. मूलम् ।

परमसुखपयोधौ मग्नचित्तो भवेयं-
हरि विधि-सुरमुख्यान् देविकान् देवमायम् ।
जगदपि न विजाने पूर्णसत्यात्मसंवित्-
सुखमनुरहमात्मा सर्वसंसारशून्यम् ॥
यदुकुलवरतं कृष्णमन्यांश्च देवान्
मनुजपशुखगादीन् नागपादीन् न जाने ।
परमसुखसमुद्रे ... ... तन्मयोऽहं
गलितनिखिलभेदः सत्यबोधैकरूपः ॥

Colophon. इति श्रीपरमहंसपरिव्राजकाचार्य्य श्रीमत्स्वयंप्रकाशानन्दसरस्वतीपूज्यपाद-शिष्यमहादेवसरस्वतीमुनिविरचितं तत्त्वानुसन्धानं ॥

मतिरचितध्यानयोगेन यस्मै चौरे साक्षात्तातोऽसौ मुनिवरनिकरैः शुद्धसत्त्वै-स्तदारैर्मुक्तो नम्यो मुकुन्दो यदुकुलतिलकः केशवे भूयसेऽस्तु ॥ (?)

शिक्षाचितश्री विमलान्तरे-
दानन्दविज्ञानघनैकरूपः ।
वेदान्तवेद्यो यतिवर्य्यनम्यो
गोपीजनेशः प्रदिशत्वभीष्टम् ॥

वाचीति वेदवचनानि वदन्ति देवीं
नामात्मयोर्निरुक्तिविधौ हृदये स्फुरन्ति ।
यच्चिन्तया सकलसात्मकृतो भवन्ति
तामानतोऽस्मि सततं प्रणतेष्टदात्रीम् ॥
दुरन्तसंसारमहाम्बुराशेः
समुद्धृतो येन दयालुनाहम् ।
अनन्तमं तं पुरुषोत्तमं श्री-
स्वयंप्रकाशं गुरुमानतोऽस्मि ॥
नामानि रूपाणि निरस्य वेदो
यद्बोधयेन्नित्यनिरस्तमोहम् ।
साक्षिस्वरूपं परिपूर्णरूप-
महं तदेवास्मि विमुक्तमव्ययम् ॥

अन्तवाक्यं टीकायाः । पूर्णेति । पूर्णः अपरिच्छिन्नः सत्यात्मा कालत्रयाबाधित-स्वरूपः संवित् चिद्रूपः सुखतनुः सुखस्वरूपः अखण्डोऽयं पुरुष इत्यादि-श्रुत्या कर्तृत्वादिसर्वसंसारवर्जितः आत्माहमित्यनुभवामीत्यर्थः । भिन्न-तया लेशदेवतामपि न पश्यामीत्याह यद्युक्तेति । तत्र हेतुमाह परम-सुखेति ॥

उपासकानां हार्दस्य तमसो विनिवर्तकम् ।
श्रीकृष्णस्य मतेऽद्वैतचिन्ताकौस्तुभमर्पितम् ॥
अध्यारोपापवादोन्मुद्रितजडतनुर्द्वैतहेतुः परात्मा
... ... ।
... ...
... ... नैकमव्यः ... ... ॥ (?)

इति श्रीमत्परमहंसपरिव्राजकाचार्य-श्रीमत्स्वयंप्रकाशानन्दसरस्वतीपूज्य-पादशिष्यभगवदानन्दसरस्वतीमुनिपुङ्गवविरचिते तत्त्वानुसन्धानव्याख्यानेऽ-द्वैतचिन्ताकौस्तुभे चतुर्थः परिच्छेदः । समाप्तोऽयम् ॥

विषयः । मूलस्य । इति प्रथमः परिच्छेदः । टीकायाः । इति श्रीमत्परमहंसपरि-व्राजकाचार्य-श्रीमत्स्वयंप्रकाशानन्दसरस्वतीपूज्यपादशिष्यभगवन्महादेवानन्दसरस्वतीमुनिविरचिते तत्त्वानुसन्धानव्याख्यानेऽद्वैतकौस्तुभे प्रथमः परिच्छेदः समाप्तः । मूलस्य । इति द्वितीयः परि-च्छेदः । टीकायाः । इति ... ... द्वितीयः परिच्छेदः समाप्तः । मूलस्य । इति तृतीयः

परिच्छेदः । टीकायाः । इति श्री ... ... तृतीयः परिच्छेदः समाप्तः । सम्वत् १९११ । शुभम् । इति श्रीमत्परमहंसपरिव्राजकाचार्य्य-श्रीमत्स्वयंप्रकाशानन्दसरस्वतीपूज्यपादशिष्यमहादेवसरस्वतीमुनिविरचितं तत्त्वानुसन्धानम् ॥ टीकायाः । इति श्रीपरमहंसपरिव्राजकाचार्य्य-श्रीमत्स्वयंप्रकाशानन्दसरस्वतीपूज्यपादशिष्यमहादेवानन्दसरस्वतीमुनिपुङ्गवविरचिते तत्त्वानुसन्धानव्याख्यानेऽद्वैतचिन्ताकौस्तुभे चतुर्थः परिच्छेदः ॥

No. 77. नञ्जितगद्यदीपिका . By सच्चिदानन्दमहान्तठाकुरः . Substance, country-made paper, $12 \times 2\frac{1}{2}$ inches. Folia, 18. Lines, 5 on a page. Extent, 360 çlokas. Character, Bengali. Date, ? Place of deposit, Dakṣiṇakhaṇḍa, District Bardhamāna, Post Office Ukhaḍā, Gauraguṇānanda Ṭhākur. Appearance, tolerable. Verse. Correct.

Beginning. श्रीकृष्णचैतन्यः । आर्य्यागाथा । छन्दयमकम् ।
गोकुलभूमौ योऽजनि गोकुलराजानुदा च तं वन्दे ।
गोकुलविधाधिनयो गोकुलमध्यकरोच्च मोचम् ॥
सरस्वतीं नमस्कृत्य क्रियते गद्यदीपिका ।
नञ्जितस्य च पद्येन सच्चिदानन्दधीमता ॥
... ... अथ गद्या ।
चर्णेद्दकाच चड्वाचटकः कोकिलस्तथा ॥ इत्यादि ।

End. सचायपामकुमारो पामपण्डस्थैव च ।
ममोद्यादिर्मंचो श्रेयोऽन्येऽपि चाच प्रयोमतः ।
भुजङ्गप्रयातम् ।
कृतेऽस्मिन् गद्ये योऽप्यशुद्धो विजात-
स्तदा शोधनीयः कृपावत्-सुधीभिः ।
मुनीनां भ्रमः स्याद्वं नच को वा
सद्वैतद्विचिन्त्याच चर्याच सन्तः ॥

Colophon. इति नञ्जितगद्यदीपिका समाप्ता ॥ * ॥

विषयः । पद्येन पञ्चपतञ्जलिगद्यादिनिरूपणम् ।

No. 78. तद्धितटीका . By वंशीवदनः . Substance, country-made paper. 14 × 3 inches, Folia, 31. Lines, 11 on a page. Extent, 1,250 çlokas. Character, Bengali. Date, Sk. 1814. Place of deposit, District Bardhamāna, Post Office, Ukhḍā, Dakṣiṇakhanda. Gauraguṇānanda Ṭhākura. Appearance, new. Prose. Generally correct.

Beginning. श्रीश्रीगौराङ्गः ।
श्रीरामचरणद्वन्द्वमद्वन्द्वदायकम् ।
वन्द्यवृन्दारकैर्वन्द्यमिन्दिरामन्दिरं भजे ॥
तद्धितप्रत्ययेषु विधानार्थेषु लिङ्गानां स्वभावतः प्रातिपदिकनिष्ठत्वेन प्रति-
पन्नत्वात् लिङ्गकार्य्यम् । इत्यादि ।

End. समस्तेऽपि दृश्यते स्वधिकारार्था प्रवृत्तिनिमित्तता । इति न्यायादनुबन्ध-
नीयमिति भावः ॥ * ॥

Colophon. श्रीवंशीवदनं विशिष्टविनयं विदग्धजनप्रीणनं
सूते रायमती सती मतिमती श्रीमान् वशिष्ठः स्वयम् ।
व्याकारे क्रमदीश्वरेण रचिते श्रीनन्दिना शोधिते
गोयीचन्द्रकृते तु तद्धितरचिते पादे चतुर्थे स्थितम् ॥
युगाङ्काष्टेन्दुमिते शाके ।

विषयः । संक्षिप्तसारस्य तद्धितपादव्याख्यानम् ।

No. 79. तन्त्रदीपनी . By रामगोपालशर्म्मा . Substance, country-made paper, 18 × 4½ inches. Folia, 213. Lines, 7 on a page. Extent, 4,500 çlokas. Character, Bengali. Date, Sk. 1626. Place of deposit, Boḍiā, District Rājsāhi. Paṇḍita Kālidāsa Ṭhākura. Appearance, tolerable. Verse. Generally correct.

Beginning. ॐ नमो गणेशाय ।
कालव्यालभिया तुलितहृतधिया मायामयेऽम्भोनिधौ
मग्नः पातुमनं निनादिकृतमनं श्रीनाथवन्धनरैः ।
नाना नारदवेदवे कवि नरविंशाय वृद्धिं वयं
वन्देऽखोभयुतं तदीयचरणं वन्दे नमो मेऽनताम् ॥
निगमागोचरतत्त्वां नारितभुवनत्रयोपचाराम् ।
किङ्करविधकदम्बां जगदम्बां नौम्यनाद्यन्ताम् ॥